

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

REDOGÖRELSE

FÖR

ALLMÄNNA LÄROVERKEN

I

VENERSBORG, BORÅS och ALINGSÅS

SAMT

PEDAGOGIEN i ULRICEHAMN

UNDER LÄSÅRET 1890—1891.

Högre Allmänna läroverket i Venersborg.

A. Undervisningen.

1. Höstterminen började den 25 augusti och slutade den 20 december. Den egentliga undervisningen började den 29 augusti och slutade den 17 december.

Vårterminen började den 23 januari och kommer att avslutas den 5 juni. Den egentliga undervisningen började den 27 januari och slutar den 30 maj.

Under höstterminen hafva med Efori tillstånd 2:ne fridagar, den 18 och 20 oktober, gifvits, motsvarande det gamla marknadsloftet. I enlighet med § 19 i skolstadgan har 6:te klassen haft 2, 7:de klassen 4 dagars ledighet i månaden, af hvilka dock hälften användts för skriftliga arbeten på lärorummet. Två gånger under höstterminen ha alla klasserna med anledning af riksdagsmannaval och studentexamen haft lof 2 timmar. Under vårterminen ha de 6 lägre klasserna haft lof tre timmar för skridskogång.

2. Till morgonbönen hafva lärjungarne samlats 20 minuter före $\frac{1}{2}$ 8. Undervisningstimmarne hafva varit förlagda till $\frac{1}{2}$ 8— $\frac{1}{2}$ 10, $\frac{1}{2}$ 12— $\frac{1}{2}$ 3 alla dagar för alla klasser utom för 1:sta, som tisdagar och torsdagar varit lediga $\frac{1}{2}$ 12— $\frac{1}{2}$ 1 och fredagar $\frac{1}{2}$ 8— $\frac{1}{2}$ 9 samt till 5—6 måndagar och torsdagar för 6:te klassen. Gymnastiköfningarne hafva ägt rum uteslutande före middagen, sång och musik endast på eftermiddagen, teckning dels på för- dels på eftermiddagen.

3. Antalet lärotimmar i veckan för läsämnen under höstterminen 1890:

Afdelningar och linier	2	3	4	5	6	7				
							T i m m a r			
							Skilda	Gemensamma för		S u m m a
från afdelningarna i denna linie	från afdelningarna i olika linier	från afdelningarna i olika linier								
1	18	24	—	—	24					
2	24	28	—	—	28					
3	26	28	—	—	28					
R. 4	3	7*)	—	22	29	*) Engelska.				
L. 4	17	8*)	—	(22)	8	*) Latin.				
R. 5	11	7*)	—	22	29	*) Engelska.				
L. 5	19	8*)	—	(22)	8	*) Latin.				
R. 6: 1	6	18	—	11*)	29	*) 2 t. Kristendom, 2 t. Svenska, 4 t. Franska, 1 t. Historia, 1 t. Naturhistoria med L. 6: 1. 1 t. Matematik med L. 6: 1 B.				
L. „ B	9	4*)	15	(11)**)	19	*) Engelska. **) Se anm. vid R. 6: 1.				
„ „ A	1	7*)	(15)	(10)**)	7	*) Grekiska **) 2 t. Kristendom, 2 t. Svenska, 4 t. Franska, 1 t. Historia, 1 t. Naturhistoria med R. 6: 1.				
R. 6: 2	3	18	—	11*)	29	*) 2 t. Kristendom, 2 t. Svenska, 4 t. Franska, 1 t. Historia, 1 t. Naturhistoria med L. 6: 2; 1 t. Matem. med L. 6: 2 B.				
L. „ B	12	4*)	15	(11)**)	19	*) Engelska. **) Se anm. vid R. 6: 2.				
„ „ A	2	7*)	(15)	(10)**)	7	*) Grekiska. **) 2 t. Kristendom, 2 t. Svenska, 4 t. Franska, 1 t. Naturhistoria, 1 t. Historia med R. 6: 1.				
R. 7: 1	1	15	—	14*)	29	*) 2 t. Kristendom, 2 t. Svenska, 3 t. Franska, 3 t. Historia, 1 t. Filosofi med L. 7: 1; 1 t. Franska med L. 7: 1 B, 2 t. Engelska med L. 7: 2 B.				
L. „ B	4	3*)	13	(12)**)	16	*) 2 t. Engelska, 1 t. Matematik. **) Se anm. vid R. 7: 1.				
„ „ A	4	7*)	(13)	(11)**)	7	*) 6 t. Grekiska, 1 t. Engelska (valfr.). **) Se anm. vid R. 7: 1.				
R. 7: 2	8	19	—	10*)	29	*) 2 t. Kristendom, 2 t. Svenska, 1 t. Franska; 3 t. Historia, 1 t. Filosofi med L. 7: 2; 1 t. Franska med L. 7: 2 B.				
L. „ B	4	1*)	15	(12)**)	16	*) 1 t. Matem. **) Se anm. vid R. 7: 2; dessutom 2 t. Engelska med R. 7: 1.				
„ „ A	4	7*)	(15)	(9)**)	7	*) 6 t. Grekiska, 1 t. Engelska (valfritt). **) Se anm. vid R. 7: 2.				
Summa	176	220	58	90	368					

4. Läro- och läseböcker.

- Kristendom:* Bibeln 1—7; Katekesen 1—5; Bibl. historia af Bohm 1—3; Bibelns böcker af Dahlbom 4—5; Kristlig religionslära för läroverkets högre klasser af U. L. Ullman 6; Norbecks lärobok i dogmatiken 7; Lärobok i kyrkohistorien af Löfgren 5—6: 1, af Cornelius 6: 2—7.
- Modersmålet:* Svenska akademiens ordlista, 6:te uppl. Svensk rättskrifningslära efter 6:te uppl. af Sv. akademiens ordlista, utarbetad af H. Kabner och J. G. Victorin 1—7. Sundéns lärobok 5; Läsebok för folkskolan 1—3; Läsebok af Melin och Hernlund 4—5; Svensk litteraturhistoria i sammandrag af Karl Warburg 6: 1—7; Skrifter af Tegnér, Runeberg, Böttiger, Beskow, Holberg m. fl. författare 4—7.
- Latin:* Grammatik af Törnebladh och Lindroth 4—7; Elementarbok af Boëthius 4; Cornelius Nepos ed. Törnebladh 4—5; Ovidius 6: 1; Virgilius, Æneis ed. Törnebladh 6—7: 1; Cicero Orat. Selectæ ed. Törnebladh 6: 2—7: 1; Epist. Selectæ ed. Frigell 7: 2; Livius ed. Broman och Frigell 6—7; Horatius ed. Fahlerantz 7. Dessutom vid undervisningen använda: Mythologi af Brodén 6: 1; Lindroth Romerska antiqviteter; Schlyter Monumenta antiquitatis 6—7.
- Grekiska:* Grammatik af Löfstedt 6—7; Läsebok af Petersson 6; Xenophons Anabasis 6: 2—7; Homeros Odyssea 7.
- Tyska:* Grammatik af Löfgren 2—6; Mathesius elementarbok 1—3; Öfningar i Tyskt talspråk af Calwagen 4—6; Deutsches Echo 6: 2; Märchen af Hauff 3—5; Geschichte des 30 jähr. Kriegs 5; Wilhelm Tell af Schiller, Hermann und Dorothea af Göthe, Afzelius modern tysk lektyr I, Vergnügen auf dem Lande, von E. von Wildenbruch 6.
- Engelska:* Grammatik af Mathesius 4—7, af Calwagen R. 7: 2; Elementarbok af Mathesius 4—5, L. 6: 1, L. 7: 1; Läseböcker af Sturzen-Becker 4—7; Peter Simple af Marryat L. 7: 1 och R. 7: 2; Engelsk språklära för menige man af Sturzen-Becker 7; Calwagens skrif- och öfversättningsöfningar 7. Calwagens Engelskt talspråk 5, 7.
- Franska:* Elementarbok och grammatik af Dubb 5—6; Grammatik af Widholm 6: 2—7: 2; Historie de Charles XII par Voltaire, utg. af Lundberg, 7; Recueil de Lectures françaises af Enblom 6—7; Bataille de dames af Scribe och Legouvé 7. Théâtre français publié par C. Schütz: Bertrand et Raton par Scribe 7: 2. Löwenhjelm's skriföfningar 7: 2. Feilitzens Franskt talspråk 7. Enbloms Ordförråd 7.
- Matematik:* Nordlund, Räkneöfningsexempel 2—3; Räknelära af Nyström 1—5; Geometrisk åskådningslära af Bergius 2—3; Euklides efter Lindman 3—7; Algebra och exempelamlingar af Lindman, Cederblom, Morf & Tzaut, Bardey 4—7; Todhunters, Jochnichs och Hellgrens geom. öfningssatser 4—7; Problemsamling af Hultman 7; Stereometri af Berwald 7; Proportionslära efter Hultman; Proportionslärans tillämpning på geometrien efter Hellgren 6—7: 1. Trigonometri af Lindman 7; Analytisk geometri af Westin 7.
- Naturvetenskap:* Lyttkens, Läran om djuren 1—3; Holmström, Läran om jorden 5; Wijkander, Läran om naturföreteelserna och världskropparne 4; Areschoug, Läran om växterna 2—3; Botanik af Arrhenius 6; Zoologi af Torin 6—7; Läroböcker i fysik af Christie och Wijkander; Läroböcker i kemi af Cleve och Berwald 6—7; Problemsamling af Hultman, Lindeberg och Hellgren.
- Historia:* Odhnars mindre svenska historia 1—3, större 6—7; Pallin, Lärobok i allmänna historien 4—5; Pallin, Medeltidens historia 6: 2; D:o, Nyare historien 6—7; Schotte, Lärobok i gamla tidens historia 6: 1.
- Geografi:* Dahms för skolans 3 lägsta klasser 2—3; Dahms större lärobok 1, 4—7.
- Filosofisk propedeutik:* Sjöbergs och Klingbergs läroböcker i Antropologi och Logik 7.

Lärokurser.

Första klassen.

- Kristendom* 3 t. Katekes: första hufvudstycket.
Biblisk historia: gamla testamentet.
Bibelläsning samt valda psalmverser.
- Modersmålet* 5 t. Af formläran det viktigaste om ordklasserna; läran om den enkla satsen och dess delar i sammanhang med satsbildningsöfningar. Rättskrifning 1 å 2 t. i veckan. Uppläsning och förklaring af valda stycken.
- Tyska* 6 t. Explikation och analys af st. 1—35 i Mathesii elementarbok jämte skriftlig öfversättning af dithörande svenska stycken; af formläran så mycket, som dessa stycken förutsätta.
- Matematik* 4 t. Aritmetik: de fyra räknesätten i hela tal jämte öfning i användandet af decimaler; tillämpning på sorter; hufvudräkning.
- Naturlära* 2 t. Det allmännaste af läran om människans kroppsbyggnad samt undersökning af några lefvande växter.
- Historia* 2 t. Från och med forntidens till nyare tidens början.
- Geografi* 2 t. Det allmännaste om världsdelarne; de skandinaviska länderna samt Rysslands fysiska och politiska geografi (*Piscator*, alla ämnen).

Andra klassen.

- Kristendom* 3 t. Katekes 2 t., 2:dra hufvudstycket läst och repeteradt.
Biblisk historia 1 t., det viktigaste af nya testamentet.
Bibelläsning: Mathei evangelium; valda psalmer (*Jonsson*).
- Modersmålet* 6 t. Det viktigaste af formläran; af satsläran den enkla satsen och lättare former af den sammansatta, allt under sammanställning med tyskan. Rättskrifnings- och interpunktionsöfningar. Välläsning samt öfningar uti att med egna ord återgifva lästa berättelser. De skriftliga öfningarne hafva i allmänhet upptagit 2 å 3 timmar i veckan (*Lindblad*).
- Tyska* 7 t. Grammatik: det allmännaste af formläran.
Explikation jemte analys af st. 34—61 i första afdelningen af elementarboken, muntlig och skriftlig öfversättning af de lästa styckena, allt under jämförelse med modersmålet. De skriftliga öfningarne ha upptagit 2 tim. i veckan (*Lindblad*).
- Matematik* 5 t. Aritmetik 4 t., hela tal och sorter, hufvudsakligen efter Nordlunds räkneöfningsexempel 1:sta häftet och Nyströms sifferräknelära; decimalbråk.
Geometri 1 t., åskådninglära (*v. Sydow*).
- Naturlära* 2 t. Andra afdelningen af Lyttkens lärobok. Första afdelningen af Areschougs lärobok, undersökning af fröväxternas yttre organ på lefvande växter (*v. Hackwitz*).
- Historia* 3 t. Från nyare tidens början till Karl XII:s död (*Jonsson*).
- Geografi* 2 t. De europeiska ländernas fysiska och politiska geografi fortsatt och avslutad (*Jonsson*).

Tredje klassen.

- Kristendom* 3 t. Katekes 2 t., 3—5 hufvudstyckena lästa och repeterade.
Biblisk historia 1 t., repetition af hela läroboken.
Bibelläsning: Lukas evangelium genomläst och förklaradt, valda psalmer (*Jonsson*).

- Modersmålet* 6 t. Hela form- och satsläran. Rättskrifnings- och interpunktionsöfningar 2 å 3 tim. i veckan. Välläsning och föredrag (*Rodhe*).
- Tyska* 7 t. Grammatik, formläran repeterad jämte anmärkningar samt några af de viktigaste reglerna i syntaxen.
 Explikation från st. 61 till lärobokens slut. Hauffs Märchen, Die Geschichte von dem Gespensterschiff och Kalif Storch.
 Skriföfningar på lärorummet 2 timmar i veckan (*Rodhe*).
- Matematik* 5 t. Aritmetik 4 t., läran om allmänna bråk, hufvudsakligen efter Nordlunds räkneöfningsexempel, 2:dra häftet, och Nyströms sifferräknelära; blandade exempel på bråk; tillämpning af det genomgångna på regula de tri, intresseräkning. Geometri 1 t., valda sätser ur storhetsläran samt sätserna 1—15 af Euklides 1:sta bok (*v. Sydow*).
- Naturlära* 2 t. Djur- och växtriket (*v. Hackwitz*).
- Historia* 3 t. Fäderneslandets från Karl XII:s död till lärobokens slut jämte repetition af nyare tiden (*Rodhe*).
- Geografi* 2 t. Repetition af Europas viktigaste länder samt öfversikt af de främmande världsdelarne (*Rodhe*).

Fjärde klassen.

- Kristendom* 2 t. Gamla testamentets böcker i läroboken om Bibelns böcker; utförligare katekisation öfver 1:sta hufvudstycket och 1:sta artikeln af det andra; bibelläsning: Johaunes evangelium med förklaring (*Jonsson*).
- Modersmålet* 4 t. Läsning af valda prosaiska och poetiska stycken af Runeberg; utamläsning af smärre poem och berättelser; satslära; 16 rättstafningsöfningar; satsupplösning; uppsatser på lärorummet öfver följande ämnen:
 1. Mjölaren och hans son, efter lärs ber. 2. Vinden och solen, efter lärs ber. 3. Ett bindande bevis, efter lärs ber. 4. Bengt lagman och Sigrid den fagra, efter lärs ber. 5. Mucius Scævola, efter lärs ber. 6. Huru vi fira Luciadagen. 7. Älgen. 8. Sagan om Wilhelm Tell. 9. Det kalla hjärtat, öfvers. 10. Det kalla hjärtat (forts.) 11. Göta älf. 12. Jungfrun af Orléans (*Jonsson*).
- Latin* 8 t. Grammatik, formläran.
 Explikation, 52 stycken i Boëthii elementarbok (*Ericsson*).
- Tyska* 4 t. Grammatik, formläran med anmärkningar repeterad samt det viktigaste af syntaxen; satsupplösning.
 Explikation, 20 blad ur Märchen von Hauff. Tal- och skriföfningar (*Rodhe*).
 Ett hemtema hvarannan vecka (*Rodhe*).
- Engelska* 7 t. Elementarboken 40 sidor samt motsvarande delar af grammatiken; 6 sidor af läseboken; skriföfningar och vokabelläsning (*A. G. Bergman*).
- Matematik* 5 t. Aritmetik 1 t., regula de tri, blandade exempel på bråk.
 Geometri 2 t., Euklides 1:sta bok.
 Algebra 2 t., de fyra räknesätten i hela tal (*v. Sydow*).
- Naturlära* 2 t. Det allmännaste af fysik och kemi i Wijkanders lärobok (*v. Hackwitz*).
- Historia* 3 t. Allmän, gamla och medeltidens (*Rodhe*).
- Geografi* 2 t. Europa efter Dahms större lärobok (*Rodhe*).

Femte klassen.

- Kristendom* 2 t. Katekes: 2:a, 3:e, 4:e och 5:te hufvudstyckena med repetition; öfversikt af de bibliska böckernas innehåll; Nya testamentet; bibelläsning: Lukas evangelium (*Vermerantz*).

- Modersmålet* 3 t. Läsning af Tegnér's Frithiofs saga, Axel, Nattvardsbarnen och Kronbruden. Utanläsning af smärre poem. Sundéns språklära repeterad. Rättstafningsöfningar. Genomgående af de rättade uppsatserna 1 t. En uppsats i hemmet hvarannan vecka. Ämnena för dessa hafva varit följande:
1. Vättern. 2. Stenkolen. 3. Elefanten. 4. Det första korståget. 5. Ett åskväder. 6. Kung Ring (efter Tegnér). 7. Saida's öden (öfvers.) 8. Saida's öden (forts.) 9. Julen. 10. Vinterns nöjen. 11. Reformationens införande i Sverige. 12. Sagan om Fritiof och Ingeborg. 13. Amerikas upptäckt (på lärorummet) (*Jonsson*).
- Latin* 8 t. Grammatik, formläran repeterad; det viktigaste af syntaxen. Explikation, Themistokles, Aristides, Cimou, Conon, Agesilaus, Epaminondas, Pelopidas, i Cornelius Nepos; st. 52—70 i Boéthii elementarbok; skrifning på lärorummet två timmar i veckan efter Törneblad (*Ericsson*).
- Tyska* 3 t. Grammatik, hela formläran och syntaxen med anmärkningar repeterade. Explikation, Der junge Engländer och Almansor ur Hauffs Märchen samt 10 blad ur Schillers Geschichte des 30 jährigen Kriegs. St. 1—30 i Tyskt talspråk. Ett hemtema hvarannan vecka (*Lindblad*).
- Engelska* 7 t. Grammatik, formläran och det viktigaste af syntaxen. Explikation, afslutning af elementarboken samt 1:sta afdelningen af Sturzen-Beckers läsebok, förra kursen; muntlig öfversättning från svenskan. Skrifning på lärorummet, vokabelläsning (*A. G. Bergman*).
- Franska* 3 t. Till § 24 af Dubbs elementarbok; skriföfningar, vokabelläsning (*A. G. Bergman*).
- Matematik* 5 t. Aritmetik 1 t., blandade exempel på bråk, regula de tri, intresse- och rabatt-räkning jämte planimetriska och stereometriska räkneexempel. Geometri 2 t., Euklides 2:dra och 3:dje böcker jämte öfningssatser. Algebra 2 t., läran om bråk; lättare ekvationer af 1:sta graden med en obekant (*v. Sydow*).
- Naturlära* 2 t. Repetition, Läran om jorden efter Holmström (*v. Hackwitz*).
- Historia* 2 t. Allmänna historien från reformationen efter Pallin (*v. Hackwitz*).
- Geografi* 2 t. Asien, Afrika, Amerika och Australien (*v. Hackwitz*).

Sjette klassens nedra afdelning.

- Kristendom* 2 t. Dogmatik, Ullmans lärobok kap. 1—4; repetition af kap. 1—2. Kyrkohistoria, gamla tiden; repetition af §§ 1—20 (*Vermcrantz*).
- Modersmålet* 2 t. Läsning af valda stycken af Svenska författare. Genomgång af vissa delar af "Bidrag till läran om den svenska prosastilen" (*Vermcrantz*). En uppsats hvarannan vecka. Af dessa hafva 3 författats på lärorummet.
Ämnena för uppsatserna:
Reallinien: 1. Venersborgs läge. 2. Vattnets kretslopp. 3. Skrifning på lärorummet: a) Sveriges befrielse från danskarnes öfvervalde genom Gustaf Vasa. b) Hunden. c) Om växternas inre byggnad. d) Hvilken af Sveriges konungar sätter du högst? e) Göta älf. 4. Öfversättning från engelskan. 5. Island. 6. Engelbrekt Engelbrektsson. 7. Väneren. 8. Skrifning på lärorummet: a) Hästen. b) Gustaf Vasas tal vid Mora kyrka. c) Jonas Alströmer. 9. De viktigaste bevisen för jordens klotformighet. 10. Anledningarne till Gustaf II Adolfs deltagande i 30-åriga kriget. 11. Om Huguenotkrigen. 12. Öfversättning från engelskan. 13. Skrifning på lärorummet (*Bergin*).
- Latinlinien:** 1. Vestergötland i oro- och hydrografiskt afseende. 2. En fotvandring sommaren 1890. 3. Skrifning på lärorummet: a) Sveriges befrielse från danskarnes öfvervalde genom Gustaf Eriksson. b) Hunden. c) En timma vid Öxnereds järnvägsstation. 4. Olika tiders stridsvapen. 5. Öfversättning från tyskan. 6. Jämförelse mellan den förste och den siste folkungaregenten. 7. Skrifning på lärorummet:

a) Danmarks natur. b) En sommardag. c) Slaget vid Svoldern. 8. Vänern. 9. Gustaf Vasa efter reformationens genomförande. 10. Öfversättning från tyskan. 11. Jordbrukaren. 12. Om valet af lefnadsyrke. 13. Skrifning på lärorummet (*Piscator*).

Latin 8 t. Grammatik, syntaxen.

Explication, 1:sta boken af Cæsar; Ætates, Lycaon, Pyramus et Thisbe, Philemon et Baucis i Ovidius. Prosodik.

Skriföfning på lärorummet efter Törnebladhs stilöfningar 2 timmar i veckan.

Ett tema hvarje vecka (4 på lärorummet) (*Ericsson*).

Grekiska 7 t. Grammatik, formläran, till verba på μ .

Explication, 58 st. i Peterssons läsebok; skrifning på lärorummet (*Jonsson*).

Tyska, klass. lin. 1 t., reallin. 2 t. Grammatik, öfversikt af grammatiken.

Explication, 3 akter af Schillers Wilhelm Tell. Ett hemtema hvarannan vecka (2 på lärorummet). Af Tyskt talspråk st. 51—71 (*Lindblad*).

Engelska icke-greker 4 t. Mathesij elementarbok samt motsvarande delar af grammatiken.

Explication, 22 sidor af Sturzen-Beckers läsebok, förra kursen; skriföfningar (*v. Hackwitz*).

Reallinien 3 t. Grammatik, repetition.

Explication ur Sturzen-Beckers läsebok, förra kursen, muntlig öfversättning från svenskan. Skriföfningar på lärorummet (*Bergin*). Ett tema i månaden (2 på lärorummet) (*A. G. Bergman*).

Franska 4 t. Grammatik, Dubbs lärobok till 9:de kap. Skriföfningar och vokabelläsning.

Explication, valda stycken ur Enbloms Lectures Françaises (*A. G. Bergman*).

Matematik, klass. lin. 3 t. Geometri 1 t., Euklides 4:de bok efter Lindman. Proportionsläran af Hultman, afdeln. I—III. Algebra 2 t., ekvationer af första graden med en och flere obekanta. Läran om kvadratrötter. Icke-greker dessutom lättare algebraiska problem 1 t. tillsammans med reallinien.

Reallinien 7 t. Geometri 3 t., Euklides 4:de bok efter Lindman; Proportionsläran af Hultman, afdelning I och III: satserna 1—175 ur Todhunters geometr. öfnings-satser. Algebra 4 t., läran om kvadratrötter och radikalkvantiteter af 2:dra graden; ekvationer af 1:sta graden med en och flere obekanta; ekvationer af 2:dra graden med en obekant; algebraiska expressioners maxima och minima; talrika problem. Ett skriftligt matematiskt arbete i månaden, hvarje arbete behandlande ett geometriskt och ett algebraiskt problem (2 på lärorummet) (*Kjellberg*).

Naturvetenskap, klass. lin. 2 t. Naturhistoria 1 t., växternas byggnad, deras organs förrättningar; början af naturliga familjerna (*v. Hackwitz*). Fysik 1 t., kap. 1, 3—4 af Wijkanders lärobok jämte problem (*v. Sydow*).

Reallinien 6 t. Naturalhistoria 1 t., lika med klass. lin. (*v. Hackwitz*).

Fysik 3 t., 1:sta delen af Wijkanders lärobok jämte problem (*Bergin*).

Kemi 2 t., Läran om metalloiderna efter Cleve (*Bergin*).

Historia, klass. lin. 3 t., Fäderneslandets, från början af nyare tiden till Gustaf II Adolf (*G. Th. Bergman*). Allmän, gamla historien (*v. Hackwitz*).

Reallinien 3 t., Fäderneslandets lika med klass. lin. Allmän, nyare till Tyska riket under Leopold I efter Pallins större lärobok (*G. Th. Bergman*).

Geografi, reallinien, Europas geografi (*G. Th. Bergman*).

Sjette klassens öfra afdelning.

Kristendom 2 t. Dogmatik: kap. 2—6 med repetition af kap. 2—4.

Kyrkohistoria: §§ 29—40, repetition af §§ 16—40 (*Vermcrantz*).

- Modersmålet* 2 t. Literaturhistorien från 1809 till 1830 i förening med läsning af literaturprof. En uppsats hvarannan vecka (3 på lärorummet). Ämnen för uppsatserna:
 1. En midsommarsfest på landet. 2. Riksmarsken Torgils Knutsson (lefnads-teckning). 3. Skrifning på lärorummet: a) Striden mellan svenska adeln och vasa-huset till Linköpings blodblad. b) Vestgoterna. c) Muhammedanismen. d) Skildring af ett besök i ett menageri. 4. Om de gamles fostbrödralag. 5. Beskrifning öfver trakten kring Venersborg. 6. De för människan viktigaste växterna i Sverige. 7. Skrifning på lärorummet: a) Kort framställning af historien om svenska väldets utvidgning under storhetstiden. b) Hohenstaufernas och påfvarnes strid. c) Om be-stämmandet af kroppars egentliga vikter. d) Erik Gustaf Geijer. 8. Odalbonden (E. G. Geijer). 9. Finland. 10. Egyptens pyramider. 11. General Lieven inför Karl XII (tal). 12. Slaget vid Nördlingen. 13. Skrifning på lärorummet (*v. Sydow*).
- Latin* 8 t. Grammatik, syntaxen från och med läran om konjunktivus i hufvudsatser till och med oratio obliqua.
 Explikation, Cicero, de imperio Cn. Pompeii § 1—42; Livius 2:dra boken kap. 1—29; Virgilius, Æneiden 1:sta boken.
 Extemporalier omväxlande med skriföfningar 1 à 2 timmar i veckan. Ett tema hvarje vecka (6 på lärorummet) (*Lindvall*).
- Grekiska* 7 t. Grammatik, formläran avslutad och två gånger repeterad, hänvisningar till syn-taxen; skriföfningar i anslutning till den öfversatta texten.
 Explikation, styckena 59—74 af läseboken; Anabasis 1:sta boken med repetition (*Johansson*).
- Tyska*, klass. lin. 1 t., reallin. 2 t. Öfversikt af grammatiken. Explikation, Hermann und Do-rothea samt Vergnügen auf dem Lande. Reallinien särskildt: Deutsches Echo 10 st. Ett tema hvarannan vecka (2 på lärorummet) (*Lindblad*).
- Engelska*, Icke-greker 4 t. Grammatik, repetition af formläran; syntaxen; skriföfningar på lärorummet och frasläsning för tillämpning af syntaxen.
 Explikation, Sturzen-Beckers läsebok, 2:dra afdelningen och 20 sidor af den tredje (*v. Hackwitz*).
 Reallinien 3 t. Grammatik, repetition af syntaxen; muntlig öfversättning af Cal-wagens skriföfningar.
 Explikation, valda stycken ur Sturzen-Beckers läsebok, förra kursen. Förra delen af Calwagens Engelskt talspråk (*Bergin*). Ett tema i månaden (2 på läro-rummet) (*A. G. Bergman*).
- Franska* 4 t. Grammatik, Formläran samt delar af syntaxen efter Dubb och Widholm; skrift-liga och muntliga öfversättningsöfningar från svenska till franska.
 Explikation, valda stycken ur Enblons Lectures françaises (*A. G. Bergman*).
- Matematik*, klass. lin. 3 t. Geometri 1 t., proportionsläran efter Hultman afdeln. 1 och 3. Algebra 2 t., läran om kvadratrötter och radikalkvantiteter samt 2:dra gradens ekvationer med en obekant; ekvationer med den obekanta under rotmärke. Icke-greker dessutom algebraiska problem samt de viktigaste formlerna inom plani-metrien 1 t. gemensamt med reallinien.
 Reallinien 7 t. Geometri 3 t., Euklides 6:te bok af Hellgren. "Afräknings"-, "Vrid-nings"-, "Parallelförflyttning"- och "Locus"-metoderna vid plangeometriska pro-blems lösning efter Hellgren; talrika problem. Algebra 4 t., det allmännaste af potensläran, logaritmer och aritmetiska samt geometriska progressioner, expo-nentialekvationer jämte talrika problem af blandadt innehåll; repetition af det föregående.
 Ett skriftligt matematiskt arbete i månaden, hvarje arbete behandlande ett geome-triskt och ett algebraiskt problem (2 på lärorummet) (*Kjellberg*).

- Naturvetenskap*, klass. lin. 2 t. Botanik 1 t., de naturliga familjerna. Zoologi, människokroppens byggnad, djurrikets indelning och däggdjuren (*v. Hackwitz*). Fysik 1 t., till läran om ljuset efter Wijkander jämte problem (*Bergin*).
 Reallinien 6 t. Botanik och Zoologi 1 t., lika med klass. lin. (*v. Hackwitz*). Fysik 3 t., läran om ljudet, värmet, ljuset, elektricitet och magnetism efter Wijkander jämte talrika problem (*Bergin*). Kemi 2 t., repetition af läran om metalloiderna efter Cleve (*Bergin*).
- Historia*, klass. lin. 3 t. Fäderneslandets, från Gustaf II Adolf till Frihetstiden. Allmän, medeltiden.
 Reallinien 3 t. Fäderneslandets, lika med klass. lin. Allmän, från 2:dra tidehvarvet till och med kongressen i Wien (*G. Th. Bergman*).
- Geografi*, Asien, Afrika, Amerika, Australien (*G. Th. Bergman*).

Sjunde klassens nedra afdelning.

- Kristendom* 2 t. Dogmatik: kap. 8—9 och 11 samt repetition af kap. 8.
 Kyrkohistoria: läroboken från och med § 35 avslutad och repeterad (*Vermcrantz*).
- Modersmålet* 2 t. Literaturhistorien från och med frihetstiden till 1809 i förening med läsning af litteraturprof; dessutom läsning af Böttigers minnesteckning öfver Samuel Ödman samt minnesteckning öfver Geijer i Melin-Hernlunds läsebok; dispositionsöfningar och talöfningar under form af fria föredrag öfver af lärjungarne själfva valda ämnen. Latinlin. en uppsats i månaden; reallin. en uppsats hvarannan vecka (3 på lärorummet) (*Vermcrantz*).

Följande ämnen för uppsatser hafva blifvit behandlade:

Latinlinien: 1. Skrifning på lärorummet: a) Gregorius VII:s betydelse för den romersk-katolska kyrkan. b) De geografiska upptäckterna vid slutet af medeltiden. c) Sveriges inre utveckling under drottning Kristinas förmyndar regering. d) Karl XII:s krig med Ryssland. e) Erik Gustaf Geijer. f) Till hvilka näringskällor är Sverige af naturen hänvisadt? 2. Anledningarna till drottning Kristinas tronafsägelse. 3. a) Sveriges inre utveckling under Gustaf II Adolf. b) Hösten. 4. a) Orsakerna till kejsar Karl V:s tronafsägelse. b) Med hvad rätt bär ett visst tidehvarf i Sveriges historia namnet frihetstiden? 5. Skrifning på lärorummet: a) Jämförelse mellan metodister och herrnhutister. b) Nord-Amerikas förenta staters uppkomst. 6. a) Om afsättningsfejden mot August II och dess betydelse för Sveriges senare öden. b) Tegnérs dikt Axel. 7. Gustaf II Adolfs krig med Polen. 8. Skrifning på lärorummet.

Reallinien: 1. Skrifning på lärorummet: samma ämnen som latinlinien. 2. Preussen under Fredrik II. 3. Samma ämnen som latinlinien. 4. Följderna af de napoleonska krigen. 5. Samma ämnen som latinlinien. 6. Skrifning på lärorummet: Maria Stuart. 7. Samma ämnen som latinlinien. 8. Kort öfversikt af Spaniens historia under nyare tidens första tidehvarf. 9 Samma ämnen som latinlinien. 10. Om barometern. 11. Skrifning på lärorummet: samma ämnen som latinlinien. 12. Karakteristik af Erik XIV. 13. Samma ämnen som latinlinien. 14. Samma ämnen som latinlinien. 15. Skrifning på lärorummet.

- Latin* 8 t. Grammatik, syntaxen avslutad, ny repetition af läran om tempusföljden och oratio obliqua, allt i förening med extemporalier och skriföfningar.
 Explikation: Cicero, Oratio in Catilinam I. Livius, 21:sta boken kap. 31—63 samt 1:sta boken kap. 1—50; Virgilius, 1:a boken; antiqviteter. Ett tema hvarje vecka (6 på lärorummet) (*Johansson*).
- Grekiska* 6 t. Grammatik, formläran repeterad, den homeriska dialekten §§ 85—89; syntax §§ 57—81.
 Explikation, Anabasis, 2:dra och 3:dje boken. Odyssén, 1:sta och 2:dra boken (*Lindvall*).

- Engelska*, klass. lin. valfritt 1 t. Hela Mathesii elementarbok. Grammatik. Några stycken i Sturzen-Becker. Utanläsning.
- Icke-greker 2 t. Explikation, 70 sidor i Peter Simple. Grammatik, syntaxen till läran om *shall* och *will*; repetition af formläran. Sturzen-Beckers språklära sid. 72—86. Diktamensöfningar, talöfningar.
- Reallinien 3 t. (2 t. gemensamt med icke-grekerna i 7: 2). Grammatik, repetition af formläran och syntaxen till pronomen. Explikation, 60 sidor ur Sturzen-Beckers läsebok senare kursen (delvis kursivt) tills. med icke-grekerna i 7: 2. Extemporerad öfversättning af st. 1—30 i tredje afdeln. af Calwagens skriföfningar. Sturzen-Beckers språklära sid. 72—86. Styckena 20—50 ur Calwagens Talspråk, delvis utantill. Diktamensskrifning. Ett hemtema i månaden (*Örtenblad*).
- Franska*, båda lin. gemensamt 3 t. Grammatik, syntaxen från artikeln till konjunktiven. Explikation, Enbloms Lectures françaises, 40 sidor. Valda stycken ur Feilitzens Talspråk utantill. Diktamensskrifning. Enbloms ordförråd kap. 1—3.
- Icke-greker och reallinien 1 t. Charles XII, 40 sidor; extemporerad öfversättning till svenskan af valda, lättare stycken, samt utanläsning af valda stycken.
- Reallinien 1 t. Charles XII, 1:sta boken. Skriföfningar på lärorummet.
- Hela klassen ett tema hvar 14:de dag (5 på lärorummet) (*Örtenblad*).
- Matematik*, klass. lin. 3 t. Repetition af proportionsläran och proportionslärans tillämpning på geometrien. Algebra, läran om 1:sta gradens ekvationer med flera obekanta; repetition af 2:dra gradens ekvationer jämte talrika öfningsexempel och problem. Planimetri och konstruktion af enkla analytiska expressioner.
- Icke-greker 1 t. ha dessutom inhämtat läran om logaritmer och öfning i logaritmtabellernas bruk.
- Reallinien 7 t. Geometri, Rymdgeometri, lösning af geometriska öfningsatser; i analytisk geometri läran om räta linier, cirkeln och parabeln. Algebra, planimetri och analytiska expressioners konstruktion. Det allmännaste af plana trigonometrien, öfningsexempel och problem inom de genomgångna kurserna.
- Reallinien hvar 14:de dag en skriftlig uppgift af omväxlande geometriskt och algebraiskt innehåll (5 på lärorummet) (*Rådberg* och *Kjellberg*).
- Naturvetenskap*, klass. lin. Fysik 2 t. Hela läroboken af Christie (*Bergin*).
- Reallinien. Zoologi 1 t. Rygggradsdjuren (*v. Hackwitz*).
- Fysik 3 t. Mekaniken, akustiken och värmeläran jämte lösning af talrika problem (*Rådberg*).
- Kemi 2 t. Alkalimetallerua samt järn- och zinkgruppens metaller. Laborationer (*Bergin*).
- Historia*, klass. lin. 3 t. Fäderneslandets, från Frihetstiden till lärobokens slut; allmän från lärobokens början till Franska revolutionen.
- Reallinien 3 t. Lika med klass. lin. (*G. Th. Bergman*).
- Geografi*, repetition i sammanhang med undervisningen i historia (*G. Th. Bergman*).
- Filosofisk propedeutik* 1 t. Logiken genomgången (*Vermcrantz*).

Sjunde klassens öfra afdelning.

- Kristendom* 2 t. Läroböckerna repeterade (*Vermcrantz*).
- Modersmålet* 2 t. Literaturhistorien repeterad; läsning företrädesvis af mönstergiltig svensk prosa; dispositionsöfningar; latinlinien en uppsats i månaden; reallinien en uppsats hvarannan vecka (3 på lärorummet) (*Vermcrantz*). Följande ämnen för uppsatser hafva blifvit behandlade:

Latinlinien: 1. Skrifning på lärorummet: a) Jesuiterorden. b) Frankrikes inre tillstånd vid revolutionens utbrott. c) Öfersikt af de politiska striderna i Sverige under den s. k. frihetstiden. d) Sveriges inre utveckling under Karl XV. e) Johan Henrik Kellgren. 2. De politiska partierna i Frankrike under revolutionstiden. 3. Hufvuddragen af Portugals historia under det 17:de och 18:de århundradet. 4. a) Preussens täflan med Österrike om öfverväldet i Tyskland på 1700-talet. b) Järnvägars betydelse för ett land. 5. Orsakerna till Gustaf IV Adolfs afsättning. 6. Skrifning på lärorummet: a) Den hel. skrifs lära om synden. b) Reformationens förberedelse. c) Ludvig XIV:s inre styrelse. d) Hvilka äro de förnämsta lärdomar, som kunna hämtas ur den s. k. frihetstidens politiska historia? 7. Gustaf II Adolfs krig med Polen.

Reallinien: 1. Skrifning på lärorummet: samma ämnen som latinlinien. 2. Sveriges förhållande till Danmark under Gustaf II Adolfs regering. 3. Samma ämnen som latinlinien. 4. a) Nihilismen. b) Karakteristik af drottning Kristina. 5. Samma ämnen som latinlinien. 6. a) Följderna af Konstantin den stores öfvergång till kristendomen. b) Döbelns afskedstal till de finska trupperna år 1809. 7. Samma ämnen som latinlinien. 8. Skrifning på lärorummet: a) Öfersikt af Frankrikes historia efter 1815. b) Striden mellan Sigismund och hertig Karl. c) Framställ några exempel ur djurriket, hvilka bevisa den yttre formens sammanhang med ett bestämt ändamål. 9. Samma ämnen som latinlinien. 10. a) Hvilka voro de djupaste orsakerna till Stockholms blodbad, och hvilka följder hade det? b) Om barometern. 11. Skrifning på lärorummet: samma ämnen som latinlinien. 12. Öfersikt af Preussens historia. 13. Samma ämnen som latinlinien.

Latin 8 t. Grammatik, repetition af viktigare delar af syntaxen i förening med extemporalier och skriföfningar.

Explikation, Cicero, Oratio pro Sex. Roscio kap. 30—53; Livius, 2:dra boken kap. 51—65 jämte repetition af 1:sta och 2:dra boken; Horatius, Od. 1:sta och 2:dra boken jämte repetition af båda böckerna. Extemporerad läsning af Curtius och Justinus. Romerska antikviteter. Ett tema hvarje vecka (5 på lärorummet) (*Lindvall*).

Grekiska 6 t. Grammatik, formläran repeterad, syntax §§ 79—91 med repetition. Skrifning på lärorummet.

Explikation, Anabasis, 4:de boken, repetition af böckerna 1—3; Odyssén, 3:dje och 6:te böckerna med fullständig repetition (*Johansson*).

Engelska, Icke-greker 2 t. (gemensamt med R. 7: 1). Grammatik, formläran och syntaxen repeterade. Explikation, 60 sidor ur Sturzen-Beckers läsebok II (delvis kursivt). Sturzen-Beckers språklära sid. 72—86. Diktamensskrifning, Talöfningar.

Reallinien 3 t. Grammatik, formläran och syntaxen (delvis efter Calwagen) repeterade. Explikation, 50 sidor ur Sturzen-Beckers läsebok II. Calwagens talspråk st. 40—80 delvis utantill. Talöfningar, kursiv läsning af 40 sidor ur Peter Simple. Extemporerad öfversättning af styckena 50—80 i 3:dje afdeln. af Calwagens öfversättningsöfningar. Två hemtemata i månaden (*Örtenblad*).

Franska, klass. lin. 3 t. Grammatik, syntaxen till slut; formläran och syntaxen repeterade. Explikation, Enbloms Lectures françaises, 30 sidor; Bertrand et Raton. Extemporerad öfversättning till franskan af valda stycken ur Feilitzens Talspråk, delvis utantill. Enbloms ordförråd, det viktigaste af kap. I—VI. Diktamensskrifning, talöfningar.

Icke-greker och reallin. 1 t. Enbloms ordförråd, det viktigaste af kap. VIII, XI, XIII, XVI. Skriföfningar på lärorummet; muntlig öfversättning af valda stycken ur Löwenhjelmss skriföfningar. Kursivläsning af valda lättare stycken.

Reallin. 5 t. (deraf 1 gemens. med lat.-lin., 1 med icke-greker). Grammatik, extemporerad öfversättning och utanläsning = latinlinien. Explikation, Enbloms Lectures françaises, 50 sidor; Bataille de dames. Talöfningar.

Hela klassen ett tema hvar 14:de dag (5 på lärorummet). (*Örtenblad*).

Matematik, klass. lin. 3 t. Geometri, lika med nedra afdelningen jämte repetition af Euklides 4 första böcker. Algebra, repetition af hela den genomgångna kursen, företrädesvis genom exempel och problem. Icke-greker 1 t. Lösning af exponential-ekvationer, läran om logaritmer och öfning i logaritmtabellernas bruk.

Reallinien 7 t. Repetition af hela den genomgångna kursen, äfven omfattande rymdgeometri och analytisk geometri. Talrika öfningsexempel och problem inom alla de genomgångna kurserna.

En och annan gång ha lärjungarne fått försöka att på egen hand å lärorummet lösa matematiska uppgifter. Reallinien hvar 14:de dag en skriftlig uppgift af omväxlande geometriskt och algebraiskt innehåll (4 på lärorummet) (*Rådberg*).

Naturvetenskap, klass. lin. Fysik 2 t. Repetition af akustik, optik, magnetism, elektricitet och värmelära (*Bergin*).

Reallinien: Zoologi 1 t. Rygggradsdjuren (*v. Hackwitz*).

Fysik 3 t. Repetition af den genomgångna kursen företrädesvis medelst problem (*Rådberg*).

Kemi 2 t. Repetition af hela läroboken. Laborationsöfningar (*Bergin*).

Historia, klass. lin. 3 t. Fäderneslandets, repetition från Gustaf I till lärobokens slut; allmän från Franska revolutionen till lärobokens slut samt repetition.

Reallinien 3 t. Lika med klass. lin. (*G. Th. Bergman*).

Geografi. Repetition i sammanhang med undervisningen i historia (*G. Th. Bergman*).

Filosofisk propedeutik 1 t. Logik, repetition.

Antropologi, läroboken genomgången (*Vermcrantz*).

5. Följande nya läroböcker hafva införts: i *kristendom*: Lärobok i kyrkohistorien af H. Löfgren, att i stället för Cornelli lärobok begagnas i 6: 1 och derefter successivt i följande klasser; i *tyska*: Afzelius, Modern tysk lektyr; Für Schule und Haus, utgifven af Calwagen och Melin, att begagnas i 6: 2; i *franska*: Bertrand et Raton par Scribe i 7: 2.

6. Välskrifning har på lärorummet öfvats 1 timme i veckan med hvardera af de 3 lägsta klasserna. Undervisningen har meddelats efter Pählmanska metoden af adj. v. Sydow.

7. Undervisningen i teckning.

Läroböcker och undervisningsmateriel.

Pasch, geometrisk konstruktions- och projektionslära. Pasch, handbok i linearritning. Stuhlmann, lärobok i frihandsteckning häft. 1—3. Stuhlmann, väggtabeller. Wohlien, Sjöström, dito. Klotsar enligt Heimerdings och Stuhlmanns modeller. Stuhlmanns gipser för konturteckning och skuggning. Andra serien af Dresdnergipserna.

Undervisningen.

Klass 1. Onsdag kl. $\frac{1}{2}12$ — $\frac{1}{2}1$, lördag kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}2$, Stuhlmanns öfningar på rutadt papper, plansch. 1—14, 1:sta häftet, samt början af Stuhlmanns väggplanscher.

- Klass 2. Lördag kl. $\frac{1}{2}12$ — $\frac{1}{2}1$ Stuhlmans och början af Sjöströms väggplanscher.
- Klass 3. Måndag kl. $\frac{1}{2}2$ — $\frac{1}{2}3$ frihandsteckning efter Stuhlmans och Sjöströms väggplanscher.
- Klass R. 4. Tisdag, onsdag kl. 5—6 frihandsteckning; fredag kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}2$ linearritning. Frihandsteckning efter klotsar. Linearteckning; Konstruktioner efter Pasch.
- Klass R. 5. Onsdag kl. 5—6, torsdag kl. 6—7, frihandsteckning, tisdag kl. $\frac{1}{2}12$ — $\frac{1}{2}1$ linearteckning. Frihandsteckning efter klotsar i front-, sido- och snedställningar samt skuggning efter enklare gipsmodeller. Linearteckning, ytmönster samt början af projektionsläran.
- Klass R. 6: 1. Måndag kl. $\frac{1}{2}12$ — $\frac{1}{2}1$ linearteckning; torsdag kl. $\frac{1}{2}12$ — $\frac{1}{2}1$ och 5—6 frihandsteckning efter klotsar i snedställning samt skuggning efter enklare gipsmodeller. Linearteckning ungefär lika med R. 5.
- Klass L. 6: 1. Icke-greker, tisdag kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}2$, torsdag kl. $\frac{1}{2}12$ — $\frac{1}{2}1$ frihandsteckning efter Stuhlmans och Sjöströms väggtaflor samt klotsar i konstruktion och perspektiv.
- Klass R. 6: 2. Torsdag kl. $\frac{1}{2}12$ — $\frac{1}{2}1$ och 5—6 frihandsteckning efter 2:dra serien af Dresdnergipserna samt figurdelar. Måndag kl. $\frac{1}{2}12$ — $\frac{1}{2}1$ linearteckning efter Pasch's projektionslära.
- Klass L. 6: 2. Icke-greker, måndag kl. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}9$, tisdag kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}2$ klotsteckning samt skuggning efter gipsmodeller och 2:dra serien af Dresdnergipserna.
- Klass R. 7: 1. Måndag kl. 5—6, tisdag kl. 6—7 frihandsteckning; torsdag kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}2$ linearteckning. Frihandsteckning efter 2:dra serien af Dresdnergipserna och klotsgrupper. Linearteckning efter Henriques' perspektivlära.
- Klass L. 7: 1. Icke-greker, måndag kl. 5—6 och torsdag kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}2$ frihandsteckning efter 2:dra serien af Dresdnergipserna.
- Klass R. 7: 2. Måndag kl. 5—6, tisdag kl. 6—7 frihandsteckning; torsdag kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}2$ linearteckning. Frihandsteckning: 2:dra serien af Dresdnergipserna och klotsgrupper samt figurdelar. Linearteckning efter Henriques' perspektivlära.
- Klass L. 7: 2. Icke-greker, tisdag kl. $\frac{1}{2}2$ — $\frac{1}{2}3$, fredag kl. $\frac{1}{2}12$ — $\frac{1}{2}1$. Frihandsteckning: 2:dra serien af Dresdnergipserna samt klotsgrupper.

8. Undervisningen i sång och instrumentalmusik.

Musikens teori och sång.

- Klass 1. Onsdag 5—6, de musikaliska tecknen, deras betydelse och användning. Öfning i tonträffning samt enstämmig sång. Fredag 5—6, koralsång.
- Klass 2. Måndag 5—6, lika med klass 1, kännedom om tonarter m. m. Fredag 5—6, koralsång.
- Klass 3. Torsdag 5—6, lika med klass 2 samt tvåstämmig sång. Fredag 5—6 koralsång.
- Klass 4—5. Fredag 5—6, koralsång. Måndag 6—7, körsång.
- Klass 6—7. Torsdag 6—7; kör- och kvartettsång för mansröster samt öfning af stämmor för blandade kören. Måndag 6—7 körsång för blandade röster. I denna kör hafva äfven deltagit lärjungar ur de tre lägsta klasserna.

Vid undervisningen hafva användts: Lärobok i sång för skolan, 1:sta kursen, af L. Aug. Lundh, 4-stämmiga sånger för elementarläroverk, arr. af R. R. Roselli, 4-stämmiga sånger, utgifna af Ivar Hedenblad, Skolkvartetten, utgifven af musiklärarne vid Stockholms h. läroverk, m. m., m. m.

Instrumentalmusik.

Klass 1—4. Lördag 4—6.

Klass 5—7. Tisdag 4—6.

Under läsåret hafva orkesteröfningar ägt rum på tisdagarne. I orkestern, som bestått af stråkkvartett, flöjt, cornett och piano, hafva deltagit lärjungar ur klasserna 1—7. Vid öfningarne hafva kompositioner af Gounod, Lund, Langey m. fl. utförts.

7 lärjungar hafva spelat viol, 6 orgel, 2 piano, 1 cornett, 1 flöjt, 1 viola och 1 violoncell.

Vid undervisningen hafva användts: Hennings violskola, Kaysers etyder, Mendelssohns "Lieder ohne Worte". Lagergrens orgelskola, m. m., m. m.

9. Undervisningen i gymnastik och militäröfningar.

a) Gymnastik och vapenöfningar enligt kongl. cirkuläret den 19 juni 1866.

Gymnastiköfningarne hafva omfattat en half timme dagligen för hvarje afdelning, och har härunder så långt tiden medgifvit en fullständig pedagogisk dagöfning genomgått. I vapenöfningarne har klass 5 genogått rekrytskolan af exercisreglementet, klass 6—7: 1 öfvats i florettfäktning på led, med och utan motståndare, 7: 2 i florettfäktning på led, med och utan motståndare, samt sabelhuggning. Till instruktionstimme för afdelningscheferna har användts tiden mellan 7—8 måndags och torsdags eftermiddag.

Tabellarisk uppgift å antalet lärjungar, som på grund af nedanstående orsaker icke deltagit i gymnastiköfningarne:

Termin och åldersgrupp	S j u k d o m a r										Andra orsaker	Summa i öfningarde icke deltagande lärjungar	Hela antalet närvarande lärjungar	
	i syn- o. hörselorganerna	i nervsystemet	i cirkulationsorganerna	i andedräktsorganerna	i matsmältningsorganerna	i urin- och konsörganerna	i rörelseorganerna	missbildning	bräck	allmän svaghet				andra sjukdomar
<i>Höstterminen 1890:</i>														
Under 15 år	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	2	—	99
15 år eller deröfver	—	1	2	—	—	—	—	3	—	1	—	7	16*)	77
Summa	—	1	2	—	—	—	—	3	—	3	—	9	16	176
<i>Vårterminen 1891:</i>														
Under 15 år	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	84
15 år eller deröfver	—	1	—	—	—	—	—	3	—	2	—	6	17*)	95
Summa	—	1	—	—	—	—	—	3	—	4	—	8	17	179

*) Lärjungar i 7: 2.

Följande antal lärjungar har deltagit endast i fristående gymnastik:

Höstterminen:

Lärjungar under 15 år	1
D:o 15 år eller deröfver	2
Summa	3

Vårterminen:

Lärjungar under 15 år	1
D:o 15 år eller deröfver	3
Summa	4

Vid gymnastiköfningarne hafva lärjungarne varit fördelade på tre afdelningar med följande antal i hvarje:

Höstterminen 1890:			
1:sta hufvudafdelningen	klass 1—3	54 lärjungar
2:dra	„	„ 3—5	55 „
3:dje	„	„ 6—7: 1	42 „
			Summa 151 lärjungar
Vårterminen 1891:			
1:sta hufvudafdelningen		53 lärjungar
2:dra	„	58 „
3:dje	„	43 „
			Summa 154 lärjungar

Lärjungarne i 7:de klassens öfra afdelning hafva varit befriade från gymnastiköfningarne, men öfvats i fäktning 2:ne timmar i veckan.

Öfningstiderna hafva varit följande:

Gymnastik:

1:sta hufvudafdelningen,	alla läsdagar	2,30—3,10.
2:dra	„ d:o	10,50—11,30.
3:dje	„ d:o	9,30—10,10.

Vapenöfningar:

Klass 5	måndag 5—6.
Klass 6	onsdag, lördag 5—6.
Klass 7	tisdag, torsdag 5—6.

b) Militäröfningar enligt kongl. cirkuläret den 23 mars 1870.

Vårterminen 1890:

Öfningarne hafva pågått något öfver 3 veckor eller från och med den 28 sistlidne april till och med den 22 maj.

De hafva ledts af undertecknad, som dertill varit kommenderad vid läroverket.

Till exercis hafva användts från och med den 28 sistlidne april till och med den 17 maj 6 timmar i veckan, samt tiden från nyss nämnda dag till och med den 22 maj 3 timmar. Någon skjutning vare sig med salongs- eller remingtongevär har ej ifrågakommit, enär redan under förra terminen tillräckligt antal skott skjutits.

10 lärjungar i 7: 2, hvilka icke deltagit i öfningarne, hafva haft tvänne timmars sabelhuggning i veckan.

I öfningarne hafva deltagit 48 lärjungar, alla i klass 6—7: 1.

Af exercisreglementet har rekrytskolan genomgåts med undantag af spridd ordning.

Venersborg den 22 maj 1890.

J. O. F. Wallander,

Underlöjtnant vid kongl. Vestgötadals regemente.

Höstterminen 1890:

Öfningarne hafva pågått 6 veckor eller från och med den 1 september till och med den 11 oktober.

De hafva ledts af undertecknad i egenskap af ordinarie gymnastiklärare vid läroverket.

Till exercis hafva användts 36 timmar, deraf 6 i hvarje vecka. Från och med den 1:ste till och med den 13:de september hafva dessa öfningar pågått onsdagar, fredagar och lördagar mellan kl. 5—7 e. m., och från och med den 15:de september till och med den 11:te oktober onsdagar, fredagar och lördagar mellan 5—6 e. m. Under olika tider af förmiddagens lästimmar hafva öfningarne af veckans återstående tre timmar pågått.

Till målskjutning hafva användts 18 timmar för VI: 1, 14 för VI: 2, 13 för VII: 1 och 16 för VII: 2, hvaraf användts under 1:sta veckan 23, 2:dra 16, 3:dje 12, 4:de 8 och under 5:te 2 timmar.

I öfningarne hafva deltagit 39 lärjungar ur VII: 1 samt 6:te klasserna, och har under målskjutningen med salongsgevär hvar och en skjutit 100 skott med undantag af en elev i L. 6: 2 klass på grund af dålig syn. Dessutom hafva 15 lärjungar ur 7: 2 haft, under den tid militäröfningarne pågått, 2:ne timmars sabelhuggning i veckan, samt skjutit hvardera 50 skott med infanterigevär af 1868 års modell. 30 elever ur 4:de och 5:te klasserna hafva haft en timmes exercis i veckan.

Under den tid militäröfningarne pågått har tjänstgöringen för gymnastikläraren såsom sådan minskats med 5 timmar i veckan.

Af exercisreglementet är 1:sta delen genomgången i slutet och spridd ordning. Under ogynsam väderlek, då exercis egt rum i gymnastikhuset, har föredrag i gevärsinstruktion samtidigt pågått. Dessutom har en 6 timmars utmarsch företagits.

Militäröfningarne inspekterades den 27 september af öfverstelöjtnanten vid Kongl. Elfsborgs regemente C. O. Unæus, då uppvisning ägde rum.

Venersborg den 12 oktober 1890.

Tell Warodell,
Löjtnant.

B. Lärarne.

10. Lärarnes tjänsteåligganden under höstterminen hafva för hvarje vecka varit följande:

- Rektor *G. Th. Bergman*: Historia 2 t. R. 6: 1, 1 t. 6: 1, 2 t. R. 6: 2, 2 t. L. 6: 2, 1 t. 6: 2, 3 t. 7: 1, 3 t. 7: 2. = 14 tim.
- Lektor *K. F. Rådberg*: Matematik 2 t. R. 7: 1, 3 t. L. 7: 1, 7 t. R. 7: 2, 4 t. L. 7: 2; Fysik 3 t. R. 7: 1, 3 t. R. 7: 2. = 22 tim. Matematiska skripta i 7.
- Lektor *O. Örtenblad*: Franska 3 t. 7: 1, 2 t. R. 7: 1, 1 t. 7: 2, 4 t. R. 7: 2, 2 t. L. 7: 2; Engelska 3 t. R. 7: 1, 2 t. L. 7: 1 (icke-gr.), 3 t. R. 7: 2, 1 t. L. 7: 1 (valfritt). = 21 tim. Franska skripta i 7. Klassföreståndare i 7: 2.
- Lektor *P. I. Lindvall*: Latin 8 t. 6: 2, 8 t. 7: 2; Grekiska 6 t. 7: 1. = 22 tim. Latinska skripta i 6: 2 och 7: 2.
- Lektor *E. Vermcrantz*: Kristendom 2 t. 5, 2 t. 6: 1, 2 t. 6: 2, 2 t. 7: 1, 2 t. 7: 2; Svenska 2 t. 6: 1, 2 t. 7: 1, 2 t. 7: 2; Filosofi 1 t. 7: 1, 1 t. 7: 2. = 18 tim. Svenska skripta i 7: 1, 7: 2. Klassföreståndare i 6: 1.
- v. Lektor *A. Johansson*: Latin 8 t. 7: 1; Grekiska 7 t. 6: 2, 6 t. 7: 2. = 21 tim. Latinska skripta i 7: 1. Klassföreståndare i L. 7: 1.
- Adjunkt *A. J. C. Piscator*: Alla undervisningsämnen i första klassen. Svenska skripta L. 6: 1 1 tim. hvarannan vecka. = 24½ tim. Klassföreståndare i 1.
- Adjunkt *A. J. C. Lindblad*: Svenska 6 t. 2; Tyska 7 t. 2, 3 t. 5, 2 t. R. 6: 1, 1 t. L. 6: 1, 2 t. R. 6: 2, 1 t. L. 6: 2. = 22 tim. Tyska skripta i 5, R. 6: 1 och R. 6: 2. Klassföreståndare i 2.

- Adjunkt *A. Ericsson*: Latin 8 t. 4, 8 t. 5, 8 t. 6: 1. = 24 tim. Latinska skripta i 6: 1.
- Adjunkt *K. F. Kjellberg*: Matematik 7 t. R. 6: 1, 3 t. L. 6: 1, 7 t. R. 6: 2, 3 t. L. 6: 2, 5 t. R. 7: 1, icke-greker 1 t. 7: 1. = 26 tim. Matematiska skripta i R. 6: 1 och R. 6: 2. Klassföreståndare i R. 7: 1.
- Adjunkt *G. O. D. von Hackwitz*: Engelska 4 t. L. 6: 1 (icke-gr.), 4 t. L. 6: 2 (d:o); Naturalhistoria 2 t. 2, 2 t. 3, 2 t. 4, 2 t. 5, 1 t. 6: 1, 1 t. 6: 2, 1 t. R. 7: 1, 1 t. R. 7: 2; Historia och geografi 4 t. 5, 2 t. L. 6: 1. = 26 tim. Klassföreståndare i 5.
- Adjunkt *P. G. Bergin*: Engelska 3 t. R. 6: 1, 3 t. R. 6: 2; Fysik 3 t. R. 6: 1, 3 t. R. 6: 2, 1 t. L. 6: 2, 2 t. L. 7: 1, 2 t. L. 7: 2; Kemi 2 t. R. 6: 1, 2 t. R. 6: 2, 2 t. R. 7: 1, 2 t. R. 7: 2. Svenska skripta i R. 6: 1 1 tim. hvarannan vecka. = 25½ tim.
- Adjunkt *A. G. Bergman*: Engelska 7 t. R. 4, 7 t. R. 5; Franska 3 t. 5, 4 t. 6: 1, 4 t. 6: 2. Engelska skripta i R. 6: 1 och R. 6: 2 1 tim. hvar 4:de vecka. = 25½ tim. Klassföreståndare i 6: 2.
- Adjunkt *K. A. von Sydow*: Svenska 2 t. 6: 2; Matematik 5 t. 2, 5 t. 3, 5 t. 4, 5 t. 5; Fysik 1 t. L. 6: 1; Välskrifning 1 t. 1, 1 t. 2, 1 t. 3. = 26 tim. Svenska skripta i 6: 2. Klassföreståndare i 4.
- v. Adjunkt *J. Rodhe*: Svenska 6 t. 3; Tyska 7 t. 3, 4 t. 4; Historia och geografi 5 t. 3, 5 t. 4. = 27 tim. Tyska skripta i 4. Klassföreståndare i 3.
- v. Adjunkt *O. F. Jonsson*: Kristendom 3 t. 2, 3 t. 3, 2 t. 4; Svenska 4 t. 4, 3 t. 5; Grekiska 7 t. 6: 1; Historia och geografi 5 t. 2. = 27 tim. Svenska skripta i 4 och 5.
- Lärarinnan i teckning fru *H. Henning* 20 timmar.
- Läraren i sång och musik *E. Hjort*: 6 tim. musikens teori och sång, 4 tim. instrumentalmusik. = 10 tim.
- Läraren i gymnastik och vapenöfningar löjtnant *T. Warodell*: 9 tim. i gymnastik, 5 tim. i vapenöfningar. = 14 tim.

11. Tjänstledige:

- Adjunkten *S. Tengblad* under läsåret för sjukdom.
 Adjunkten *A. Sahlén* „ d:o „ d:o.

12. Förordnade:

- Fil. dokt. *A. Johansson* till vikarierande lektor under läsåret.
 Fil. dokt. *J. Rodhe* till vikarie för adjunkten *Tengblad* under läsåret.
 Fil. kand. *O. F. Jonsson* till vikarie för adjunkten *Sahlén* under läsåret.

14. Den 1 maj 1891 var endast den sedan flera år otillsatta lektorsbefattningen ledig. Den kommer dock att under nästa hösttermin tillsättas.

C. Lärjungarne.

15. De närvarande lärjungarnes antal.

Höstterminen 1890:

Klass	Gemensamma linien	Reallinien	Latinlinien		Summa
			utan	med	
			grekiska		
1	18	—	—	—	18
2	24	—	—	—	24
3	26	—	—	—	26
4	—	3	17	—	20
5	—	11	19	—	30
6: 1	—	6	9	1	16
6: 2	—	3	12	2	17
7: 1	—	1	4	4	9
7: 2	—	8	6	2	16
Summa	68	32	67	9	176

Frånvarande: 1 lärjunge i kl. 1, 1 i R. 6: 1, 1 i R. 7: 1, 2 i L. 7: 2.

Vårterminen 1891:

Klass	Gemensamma linien	Reallinien	Latinlinien		Summa
			utan	med	
			grekiska		
1	18	—	—	—	18
2	23	—	—	—	23
3	26	—	—	—	26
4	—	4	16	—	20
5	—	14	18	—	32
6: 1	—	8	7	1	16
6: 2	—	3	12	2	17
7: 1	—	2	4	4	10
7: 2	—	8	6	3	17
Summa	67	39	63	10	179

Frånvarande: 3 lärjungar i kl. 1, 1 i 2, 1 i R. 6: 1.

18. Under höstterminen har af sjunde latinklassens lärjungar, hvilka läst grekiska, följande antal begagnat sig af undervisningen i

- a) både engelska och hebreiska —
 b) engelska, men icke hebreiska 7: 1 2

19. Antal i teckning, i musik samt i gymnastik och militärofningar undervisade lärjungar höstterminen 1890:

Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar	Teckning			Musik		Gymnastik och militärofningar	
		Lärjungar, som deltagit i			Lärjungar, som undervisats i		Lärjungar, som deltagit i	
		obligatorisk teckning	teckning och därjämte obligatorisk	frivillig teckning	endast frivillig teckning	musikkens teori och sång	instrum. mental-musik	gymnastik och vapenofningar
1	18	18	—	—	18	1	18	—
2	24	24	3	—	24	3	23	—
3	26	26	1	—	26	1	24	—
R. 4	3	3	1	—	1	1	3	—
L. 4	17	—	—	—	7	5	16	—
R. 5	11	11	6	—	1	1	11	—
L. 5	19	—	—	—	4	1	16	—
R. 6: 1	6	6	—	—	1	—	6	5
L. 6: 1	10	9	1	—	1	—	10	10
R. 6: 2	3	3	2	—	—	—	3	3
L. 6: 2	14	12	—	—	5	—	13	13
R. 7: 1	1	1	—	—	—	—	1	1
L. 7: 1	8	4	—	—	5	4	7	7
R. 7: 2	8	8	—	—	3	—	8	8
L. 7: 2	8	6	—	—	3	2	7	7
Gemensamma linien	68	68	4	—	68	5	65	—
Reallinien	32	32	9	—	6	2	32	17
Latinlinien	76	31	1	—	25	12	69	37
	(L. 4—5 36 B 6—7 31 A 6—7 9)							
Summa	176	131	14	—	99	19	166	54

20. Förhållandet med hemläxor samt den tid öfverläsningen af dessa upptagit är följande:

I klass	1 hemläxor dagligen	öfverhufvud	2, öfverläsningstid	1 1/3 tim.
"	2	"	3,	1 1/2 "
"	3	"	3,	1 3/4 "
"	R. 4	"	3,	2 1/4 "
"	L. 4	"	3,	2 3/4 "
"	R. 5	"	4,	3 1/2 "
"	L. 5	"	4,	3 1/2 "
"	R. 6: 1	"	4,	3 3/4 "
"	L. 6: 1	"	4 à 5,	4 1/2 "
"	R. 6: 2	"	4,	3 3/4 "
"	L. 6: 2	"	4 à 5,	4 1/2 "

I klass R. 7: 1 hemläxor dagligen öfverhufvud 4, öfverläsningstid $4\frac{3}{4}$ tim.

„	L. 7: 1	„	„	4,	„	$4\frac{3}{4}$	„
„	R. 7: 2	„	„	4,	„	4	„
„	L. 7: 2	„	„	4,	„	4	„

I ofvanstående arbetstimmar är den tid, som åtgår till utarbetande af hemskrifva, icke upptagen. Härtill torde i hvarje vecka åtgå 1 tim. för klass 4, 2 tim. för klass 5 samt 4 tim. för klass. 6, 7.

21. Angående lärjungarnes hälsotillstånd m. m. har skolans läkare afgifvit följande uppgifter:

Tabellarisk uppgift öfver lärjungarnes vid Venersborgs läroverk kroppsbyggnad och allmänna hälsotillstånd samt öfver antalet närsynta vårterminen 1890.

Klass	Antal lärjungar	Medelålder	Kroppsbyggnad		Allmänt hälsotillstånd		Lidande af bleksot och blodbrist	Ofra besvärade af hudvårnk	Ofra besvärade af näsblod	Andra åkommor, som kunna anses bero af skolans inflytelse	Närsyntsgrad			Summa närsynta	Procent närsynta
			God	Svag	Godt	Mindre godt					Under 3 D.	Öfver 6 D.	3-6 D.		
7	32	$19\frac{1}{32}$	30	2	28	4	—	1							
6	38	$16\frac{32}{38}$	38	—	37	1	—	1							
5	17	$16\frac{1}{17}$	17	—	17	—	—	—							
4	31	15	27	4	25	6	1	2							
3	15	$14\frac{5}{15}$	15	—	15	—	—	—							
2	22	$12\frac{10}{22}$	18	4	19	3	—	—							
1	18	$11\frac{7}{18}$	18	—	18	—	—	—							
Summa	173		163	10	159	14	1	4							

Tabellarisk uppgift å antalet sjuka och sjukdomar bland lärjungarne vid
Venersborgs läroverk vårterminen 1890.

Sjuka personer	Å r s t i d										Summa		Anmärkning
	Januari		Februari		Mars		April		Maj		Insjukn.	Döde	
	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde			
Under 15 år	10	—	37	—	9	—	10	—	2	—	68	—	
15 år eller derutöfver	9	—	18	—	6	—	1	—	—	—	34	—	
Summa	19	—	55	—	15	—	11	—	2	—	102	—	
<i>Sjukdomar:</i>													
Vattenkoppor	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	
Messling	—	—	8	—	6	—	3	—	—	—	17	—	
Skarlakansfeber	—	—	3	—	1	—	1	—	—	—	5	—	
Influensa	14	—	25	—	1	—	—	—	1	—	41	—	
Ögonsjukdom	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	
Strupkatarrh	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
Luftrörskatarrh	4	—	10	—	—	—	2	—	—	—	16	—	
Halsfluss	1	—	4	—	3	—	3	—	—	—	11	—	
Febril gastricism	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	
Diarrhé	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
Akut ledgångsrheumatism	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	
Nesselfeber	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Summa	19	—	55	—	15	—	11	—	2	—	102	—	

Tabellarisk uppgift öfver lärjungarnes vid Venersborgs läroverk kroppsbyggnad och allmänna hälsotillstånd samt öfver antalet närsynta höstterminen 1890.

Klass	Antal lärjungar	Medelålder	Kroppsbyggnad			Allmänt hälsotillstånd		Lidande af bleksot och blodbrist	Ofra besvärade af hufvudvärk	Ofra besvärade af näsblod	Andra åkommor, som kunna anses bero af skolans inflytelse	Närsynthetsgrad			Summa närsynta	Procent närsynta
			God	Medelmåttig	Svag	Godt	Mindre godt					Under 3 D.	Öfver 6 D.	3-6 D.		
7	25	18 ¹⁵ / ₂₈	24	1	—	23	2	—	1	1	—	3	1	—	4	—
6	33	16 ¹¹ / ₃₃	32	1	—	33	—	—	—	1	—	3	3	—	6	—
5	30	14 ¹⁶ / ₃₀	28	2	—	28	2	1	—	2	—	3	1	—	4	—
4	20	13 ¹⁰ / ₂₀	20	—	—	20	—	—	3	3	—	2	—	—	2	—
3	26	12 ¹¹ / ₂₆	23	3	—	24	2	—	5	—	—	—	1	—	1	—
2	24	11 ⁹ / ₅₄	24	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	18	10 ¹⁰ / ₁₉	16	2	—	17	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	176		167	9	—	169	7	1	6	7	—	11	6	—	17	—

Tabellarisk uppgift å antalet sjuka och sjukdomar bland lärjungarne vid Venersborgs läroverk höstterminen 1890.

Sjuka personer	Å r s t i d										Summa		Summa
	Augusti		September		Oktober		November		December		Insjukn.	Döde	
	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde			
Under 15 år	—	—	6	—	4	—	9	—	7	—	26	—	
15 år eller derutöfver.....	—	—	3	—	6	—	5	—	3	—	17	—	
Summa	—	—	9	—	10	—	14	—	10	—	43	—	
<i>Sjukdomar:</i>													
Skarlakansfeber	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	
Nervfeber	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	
Strupkatarrh	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	
Lungrörskatarrh	—	—	1	—	2	—	4	—	3	—	10	—	
Halsfluss	—	—	4	—	4	—	6	—	5	—	19	—	
Febril gastricism	—	—	2	—	2	—	1	—	1	—	6	—	
Diarrhé	—	—	1	—	—	—	2	—	1	—	4	—	
Summa	—	—	9	—	10	—	14	—	10	—	43	—	

22. a) Antal inom läroverket flyttade lärjungar kalenderåret 1890:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar vid vårterminens slut före flyttningen	Vårterminen 1890:							Höstterminen 1890:						
		Lärjungar, som vid vårterminens slut flyttats till afdelningen							Lärjungar, som vid höstterminens början flyttats till afdelningen						
		efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer							efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer						
		0	1	2	3	4	5 eller flere	från annan linie	0	1	2	3	4	5 eller flere	från annan linie
1	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	22	—	—	9	—	2	—	—	—	—	5	—	—	—	—
3	15	—	1	14	—	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—
R. 4	10	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
L. 4	21	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
R. 5	8	—	—	4	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—
L. 5	9	—	—	12	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
R. 6: 1	6	—	—	4	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
L. „ B	13	—	—	3	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—
„ „ A	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
R. 6: 2	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
L. „ B	8	—	—	6	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—
„ „ A	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
R. 7: 1	9	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
L. „ B	5	—	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ „ A	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
R. 7: 2	3	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
L. „ B	7	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ A	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Gemensamma linien . .	54	—	1	23	—	3	—	—	—	—	9	—	—	—	—
Reallinien	41	—	—	18	—	—	—	—	—	—	13	—	1	—	—
Latinlinien	76	—	—	45	—	2	—	—	—	—	8	—	3	—	—
Summa	171	—	1	86	—	5	—	—	—	—	30	—	4	—	—

Ingen lärjunge har flyttat på andra tider än de i tabellen nämnda.

b) Lärjungarnes omsättning vårterminen 1890:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar i afdelningen den 1 februari					Lärjungar, afgångne från läroverket i afdelningen			
	Kvar i afdel- ningen fr. före- gående termin	Flyttade till afdel- ningen på grund af beslut		Inskrifne i läro- verket under terminen	Summa	från terminens början till och med 31 januari	från och med 1 februari till ter- minens slut	under nästföl- jande mellan- termin	Summa
		vid före- gående termins slut	vid vår- termi- nens början						
1	17	—	—	—	17	—	—	2	2
2	22	—	1	—	23	—	1	2	3
3	15	—	—	—	15	—	—	2	2
R. 4	10	—	—	—	10	—	—	3	3
L. 4	21	—	—	—	21	—	—	1	1
R. 5	8	—	—	—	8	—	—	2	2
L. 5	9	—	—	—	9	—	—	3	3
R. 6: 1	6	—	—	—	6	—	—	4	4
L. „ B	13	—	—	—	13	—	—	3	3
„ „ A	2	—	—	—	2	—	—	—	—
R. 6: 2	5	—	—	—	5	—	—	4	4
L. „ B	8	—	—	—	8	—	—	2	2
„ „ A	4	—	—	—	4	—	1	—	1
R. 7: 1	9	—	—	—	9	—	—	—	—
L. „ B	5	—	—	—	5	—	—	—	—
„ „ A	3	—	—	—	3	—	—	—	—
R. 7: 2	3	—	—	—	3	—	—	3	3
L. „ B	7	—	—	—	7	—	—	7	7
„ „ A	5	—	—	—	5	—	—	3	3
Gemensamma linien	54	—	1	—	55	—	1	6	7
Reallinien	41	—	—	—	41	—	—	16	16
Latinlinien	77	—	—	—	77	—	1	19	20
Summa	172	—	1	—	173	—	2	41	43

Frånvarande: Klass R. 4 1 lärj.

„ L. 5 1 „

Summa 2 lärj.

Dessa båda äro upptagna bland de under sommarferierna afgångne.

b) Lärjungarnes omsättning höstterminen 1890:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar i afdelningen den 15 september					Lärjungar, afgångne från läroverket i afdelningen			
	Kvar i afdel- ningen fr. före- gående termi- n	Flyttade till afdel- ningen på grund af beslut		Inskrifne i läro- verket under terminen	Summa	från terminens början till och med 14 sept.	från och med 15 sept. till ter- minens slut	under nästföl- jande mellan- termin	Summa
		vid före- gående termins slut	vid höst- termi- nens början						
1	—	—	—	18	18	—	—	—	—
2	1	10	5	8	24	—	—	—	—
3	—	15	4	7	26	—	—	—	—
R. 4	—	2	—	1	3	—	—	—	—
L. 4	6	10	1	—	17	—	—	1	1
R. 5	1	4	4	2	11	—	—	—	—
L. 5	2	13	1	3	19	—	—	—	—
R. 6: 1	—	2	2	2	6	—	—	—	—
L. „ B	1	3	2	3	9	—	—	—	—
„ „ A	—	—	—	1	1	—	—	—	—
R. 6: 2	—	—	2	1	3	—	—	—	—
L. „ B	2	5	4	1	12	—	—	—	—
„ „ A	—	2	—	—	2	—	—	—	—
R. 7: 1	—	—	1	—	1	—	—	1	1
L. „ B	—	3	1	—	4	—	—	—	—
„ „ A	1	2	1	—	4	—	—	—	—
R. 7: 2	—	4	4	—	8	—	—	—	—
L. „ B	—	5	—	1	6	—	—	—	—
„ „ A	—	1	1	—	2	—	—	1	1
Gemensamma linien	1	25	9	33	68	—	—	—	—
Reallinien	1	12	13	6	32	—	—	1	1
Latinlinien	12	44	11	9	76	—	—	2	2
Summa	14	81	33	48	176	—	—	3	3

De från R. 7: 1 och L. 7: 2 afgångne lärjungarne voro under höstterminen frånvarande.

Frånvarande: Klass 1 1 lärjunge
 „ R. 6: 1 1 „
 „ R. 7: 1 1 „
 „ L. 7: 2 2 „

Summa 5 lärjungar.

Den i klass 1 frånvarande lärjungen inskrefs i läroverket vid höstterminens början.

23. Af de under läsåret inskrifne hafva förut bevistat läroverk, nämligen senast

allmänt läroverk	19
folkskola	4
endast undervisats i hemmen	32
	<u>Summa 55</u>

24. Under vårterminen 1890 aflade följande lärjungar, tillhörande läroverkets öfre 7:de klass, afgangsexamen: Tillämnad lefnadsbana:

<i>Realister:</i>	K. G. A. von Scheele,	ingeniör.
	K. T. Ryrberg.	
	K. A. H. R. Gyllenhoff,	militär.
<i>Icke-greker:</i>	K. G. Ryding,	lärare.
	C. J. O. Carlsson,	skogsstaten.
	F. U. Hammarström,	ingeniör.
	C. H. Ågren,	d:o.
	H. Ahlmann.	
	J. H. P. Sahlberg.	
	K. H. Bylund,	militär.
<i>Greker:</i>	A. L. Blomgren,	lärare.
	C. E. Eriksson.	
	J. E. Afzelius.	

25. I öfrigt hafva under år 1890 följande lärjungar afgått från läroverket:

Vårterminen: Klass 2: E. M. Holmgren. Kl. L. 6; 2 A: L. A. Larsson, landtbruk.

Sommarferierna: Kl. 1: H. R. E. v. Oldenskjöld. H. Bergqvist annat läroverk. Kl. 2: A. I. Gillqvist, N. H. Lovén. Kl. 3: O. H. Gillqvist, A. F. Örner. Kl. R. 4: A. V. R. Estelle, E. A. Edman, J. A. Ander. Kl. L. 4: N. O. Bergqvist annat läroverk. Kl. R. 5: E. Sandberg, A. E. Åberg. Kl. L. 5: G. B. Belfrage, H. J. A. Söderlund, A. G. H. Gillqvist. Kl. R. 6: 1: P. A. Åstedt. K. A. Örtendahl annat läroverk, K. A. Hoeck, R. Hegardt. Kl. L. 6: 1: A. Haglund, K. A. Biel, K. B. Belfrage. Kl. R. 6; 2: B. O. A. Svan. L. A. Örtendahl annat läroverk, C. Carlsson, K. F. Kullgren. Kl. L. 6: 2: B. A. Afzelius annat läroverk, G. P. L. Hegardt.

Höstterminen och påföljande ferier: Kl. L. 4: P. G. Lindbohm, annat läroverk. Kl. R. 7: 1: G. F. Rohdin enskilda studier. Kl. L. 7: 2: G. R. Rune, aflagt afgangsexamen.

26. Under sist förflutna kalenderår hafva till lärjungarne utdelats såsom:

Stipendier	kronor 458,00
Premier till ett värde af	„ 270,15
	<u>Summa kronor 727,15</u>

27. Uppgift angående antalen under läsåret befriade från terminsavgifterna:

Befriade från afgift till:	Höstterm.	Vårterm.
endast biblioteks- och materielkassan	—	—
„ byggnadsfonden	14	16
„ båda ofvannämnda kassor	30	30
ej befriade från någondera afgiften	132	133
<u>Summa närvarande lärjungar</u>	<u>176</u>	<u>179</u>

Till ljus- och vedkassan har hvarje lärjunge under höstterminen betalt 8, under vårterminen 9 kronor.

D. Boksamlingar och undervisningsmateriel.

För den geografiska undervisningen hafva 7 st. väggkartor inköpts.

28. Gåfvor sedan förra redogörelsens utgifvande:

Af Ecklesiastik-Departementet: åtskilliga arbeten.

Af Svenska akademien: Minnespenning öfver C. F. Adelerantz.

Af Vetenskapsakademien: Åtskilliga arbeten samt minnespenning öfver E. Edlund.

Af apotekaren P. S. Pyhllsons sterbhus: en samling mynt, 73 af silfver, 26 af koppar.

E. Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.

29. Ingen förändring under läsåret.

F. Ekonomiska förhållanden.

31. Uppgifter om nedan nämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1890:

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t			
	Behålln. vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behållning vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden	5,26	1230,00	5100,24	6335,50	5460,28	875,22	—	6335,50
Ljus- och vedkassan	1,24	2939,00	—	2940,24	—	2932,01	8,23	2940,24
Biblioteks- o. materielkassan	4526,28	1846,37	—	6372,65	—	1658,49	4714,16	6372,65
Premie- och fattigkassan . .	32,64	240,00	—	272,64	—	270,15	2,49	272,64
Summa	4565,42	6255,37	5100,24	15921,03	5460,28	5735,87	4724,88	15921,03

32. Under sistförflutna kalenderår har åtgått för underhåll och tillökning af boksamlingen 114,98, af den öfriga undervisningsmaterielen 300,07 samt af inredningsmaterielen 208,92 kronor.

Af Salmeniska donationens medel har under året intet inköpts.

G. Examina och terminsafslutning.

33. Den 30 och 31 maj förlidet år förrättades med 13 läroverkets lärjungar samt 3 privatister muntlig afgangsexamen i närvaro af herrar professoren och kommandören fil. dokt. E. Lidfors, professoren, fil. doktorn och riddaren C. G. Lundqvist, e. o. professoren, fil. doktorn och riddaren J. M. Sundén såsom censorer. Alla läroverkets lärjungar förklarades mogne, två af privatisterna underkändes.

Den 16 december 1890 förrättades muntlig afgangsexamen med en lärjunge från läroverket, en från Göteborgs realläroverk samt 2:ne privatister. Censorer voro professoren och kommandören fil. dokt. V. E. Lidfors samt adjunkten och riddaren fil. doktorn E. V. E. von Zeipel. Alla de examinerade förklarades mogne.

Till den skriftliga afgangsexamen under innevarande termin hafva 17 läroverkets lärjungar eller hela klassen 7: 2 anmält sig, af hvilka 14 blifvit godkända.

34. Den 20 sistlidne december hölls terminsexamen med läroverkets 5 lägre klasser. Offentlig uppvisning under vårterminen i gymnastik och vapenöfningar ägde rum den 2 maj. Årsexamen kommer att hållas den 4 och 5 juni och hafva följande herrar inbjudits att såsom vittnen öfvervara densamma: landskamreraren och riddaren O. H. Vibom, borgmästaren och riddaren G. Sandberg, kyrkoherden C. T. Hellgren, kyrkoherden J. Blomqvist, stadsläkaren och riddaren doktor K. Bylund, bankdirektören och riddaren fil. doktor L. J. Versander. Första dagen examineras i undervisningsämnen kl. 9—12, 5—6. Kl. 12 hålles examen i sång och musik. Kl. 5—6 förevisas lärjungarnes arbeten i teckning. Andra dagen examineras kl. $\frac{1}{2}$ 9—11. Kl. 11 afkunnas flyttning och hemförlofvas ungdomen, hvarefter premier och stipendier utdelas.

35. Till öfvervarande af förestående examen och terminsafslutning inbjuder jag vördsamt lärjungarnes föräldrar och målsmän samt alla den allmänna undervisningens vänner.

36. Nästa termin börjar den 24 nästkommande augusti kl. 12 på dagen, då anmälning äger rum. Allmänt approp hålles den 27 augusti kl. 12.

Venersborg i maj 1891.

G. TH. BERGMAN.

Allmänna femklassiga läroverket i Borås.

A. Undervisningen.

1. Höstterminen började den 25 augusti och afslöts den 20 december. Egentliga undervisningen tog sin början den 27 augusti och afslöts den 19 december. Under terminen hafva lärjungarne 2:ne gånger haft frihet från undervisningen, nämligen den 27 september, marknadslof, och den 11 november, Mårtensdagen.

Vårterminen började den 20 januari och afslutas den 1 juni. Egentliga undervisningen tog sin början den 22 januari och kommer att sluta den 29 maj. Frihet från undervisningen har meddelats lärjungarne 2:ne gånger, nämligen den 23 februari, marknadslof, och den 30 april.

2. Gemensam bön med bibelläsning och psalmsång har förrättats hvarje dag kl. 6,45—7 f. m.; sista lärotimmen har i hvarje klass afslutats med en kort bön.

Undervisningen har med afseende på tiden varit på följande sätt fördelad:

- a) i läsåmnena och teckning: kl. 7—9, 11—2, samt måndag, torsdag och fredag 4—5.
- b) i sång och musik: kl. 4—5 alla dagar, samt onsdagar kl. 5—6.
- c) i gymnastik och vapenöfningar: kl. 9—9,30 och 10,30—11 hvarje dag, samt onsdagar 5—6.

3. Antal lärotimmar i veckan för läsåmnena under höstterminen 1890:

1	2	3	4	5	6
Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar under höstter- minen	T i m m a r			
		Skilda	Gemensamma för		Summa
			lärjungar från afdelningar å samma linie	lärjungar från afdelningar å olika linier	
1	23	—	24	—	24
2	32	—	28	—	28
3	24	—	28	—	28
R. 4	12	5	2)	22	29
L. 4	7	6	2)	(22)	8
R. 5	5	5	(2)	22	27
L. 5	5	6	(2)	(22)	6
Summa	108	22	84	44	150

1) Gemensamt med R. 5.

2) Gemensamt med L. 5.

4. a) **Läro- och läseböcker.**

Kristendom: Katekes, utgifven af Östrand (1—5); Hübner, biblisk historia (1—3); Welander, Bibelkännedom (4—5); Cornelius, Lärobok i kyrkohistoria för elementarläroverken (5).

Modersmålet: Sundén, Svensk språklära i sammandrag för allm. läroverken (1—5); Läsebok af Ekmark (1—5); Runeberg, Fänrik Ståls sägner (4); Runeberg, Elgskyttearne m. m. (5).

- Latin:** Grammatik af Törnebladth och Lindroth; Törnebladth, Elementarbok (4); Cornelius ed. Törnebladth (5).
- Tyska:** Mathesius, elementarbok (1—3); Calwagen, Grammatik (1—5) och öfningar i tyskt talspråk (3—5); Hauffs Märchen (3—5); Schillers Wilhelm Tell ed. Hellstén (5).
- Engelska:** Mathesius, Grammatik och elementarbok; Olde, uttalslära (4); W. Irvings Columbus ed. Morén (5).
- Franska:** Ploetz, Elementarbok ed. Elmqvist (5).
- Matematik:** Zweigbergk, Räknebok (1—5); Bergius, Geometri (2); Strömers, Euklides öfversedd af Bergstrand (3—5); Wiemer, Algebra (4—5).
- Naturlära:** Lyttkens, Läran om djuren i sammandrag (1—5); Areschoug, Läran om växterna i sammandrag (1—5); Wijkander, Om naturföreteelserna (4—5); Holmström, Geologi (5).
- Historia och Geografi:** Odhner, Fäderneslandets historia för skolans lägre klasser (1—3, 5); Pallin, Allmän historia (4—5); Roth, Geografi N:o 2 (1—5).

b) Lärokurser.

Första klassen.

- Kristendom,** 3 timmar: Katekes, första hufvudstycket; Biblisk Historia, Gamla Testamentet; Bibelläsning samt valda psalmverser (*Landorf*).
- Modersmålet,** 5 timmar: Det viktigaste af formläran; Öfning att med egna ord återgifva upplästa stycken; öfning i välläsning, satsbildning och rättstafning (*Landorf*).
- Tyska,** 6 timmar: Styckena 1—36 i Mathesii elementarbok samt skriftlig öfversättning af motsvarande svenska stycken jemte dithörande formlära (*Landorf*).
- Matematik,** 4 timmar: Aritmetik, de fyra räknesätten i hela tal jemte decimalräkning; tillämpning på sorter; hufvudräkning (*Landorf*).
- Naturlära,** 2 timmar: Zoologi, första afdelningen af Lyttkens lärobok; Botanik, första afdelningen af Areschougs lärobok; undersökning af lefvande växter (*Landorf*).
- Historia och Geografi,** 4 timmar: Historia, 2 timmar: Fäderneslandets historia till nyare tiden; Geografi, 2 timmar: Det allmännaste om verdensdelarne; de skandinaviska ländernas samt Finlands fysiska och politiska geografi (*Sundelius*).

Andra klassen.

- Kristendom,** 3 timmar: Katekes, andra hufvudstycket; Biblisk historia, Nya testamentet; bibel- och psalmläsning (*Björkegren*).
- Modersmålet,** 6 timmar: Det viktigaste af formläran; Öfning att med egna ord återgifva innehållet af lästa stycken samt särskilja satsdelarne; rättskrifnings- och interpunktionsöfningar (*Thorin*).
- Tyska,** 7 timmar: Styckena 34—66 af 1:sta och 1—10 af 2:dra afdelningen af Mathesii elementarbok jemte motsvarande formlära; skriftlig öfversättning af de svenska styckena 34—36 (*Neuman*).
- Matematik,** 5 timmar: Aritmetik, 3 timmar: De fyra räknesätten i bråk med tillämpning på sorter; hufvudräkning. Geometri, 2 timmar: Åskådningslära (*Thorin*).
- Naturlära,** 2 timmar: Zoologi, andra afdelningen samt däggdjuren efter Lyttkens lärobok; Botanik, första och andra afdelningen af Areschougs lärobok; exkursioner samt examination af växter (*Björkegren*).

Historia och Geografi, 5 timmar: Historia, 2 timmar: Fäderneslandets historia från och med Gustaf Wasa till och med Karl XII; Geografi, 3 timmar: Europas fysiska och politiska geografi fortsatt och avslutad (*Sundelius*).

Tredje klassen.

Kristendom, 3 timmar: Katekes, tredje, fjärde och femte hufvudstyckena; Bibliska historien repeterad; bibel- och psalmläsning (*Wennergren*).

Modersmålet, 6 timmar: Det viktigaste af satsläran jemte repetition af formläran; läsning och förklaring af valda stycken i bunden och obunden form jemte öfning att muntligen återgifva innehållet; interpunktions- och rättskrifningsöfningar jemte smärre uppsatser på lärorummet (*Wennergren*).

Tyska, 7 timmar: Andra afdelningen af Mathesii elementarbok från 10:de stycket, 40 stycken af Calwagens öfningar i tyskt talspråk samt Hauffs Kalif Storch och die Geschichte von dem Gespensterschiff. Det viktigaste af syntaxen jemte repetition af formläran. Skriföfningar på lärorummet 1 timme i veckan (*Neuman*).

Matematik, 5 timmar: Aritmetik, 3 timmar: Enkel och sammansatt regula de tri, intresse- och bolagsräkning; Geometri, 2 timmar: Första boken af Euklides (*Thorin*).

Naturlära, 2 timmar: Zoologi, Lyttkens mindre lärobok; Botanik, repetition af Areschougs lärobok; exkursioner samt examinering af växter (*Landorf*).

Historia och Geografi, 5 timmar: Historia 3 timmar: Fäderneslandets historia avslutad och repeterad; de allmännaste grunddragen af de främmande verdensdelarnes fysiska och politiska geografi (*Sundelius*).

Fjerde klassen.

Kristendom, 2 timmar: Öfversigt af böckernas i gamla Testamentet innehåll och historia: Katekisation öfver de 3 första hufvudstyckena; bibelläsning (*Wennergren*).

Modersmålet, 4 timmar: Repetition af form- och satsläran; läsning af valda stycken i läseboken samt af Fänrik Ståls sägner; rättskrifningsöfningar; en uppsats hvarannan vecka (*Björkegren*).

Latin, 8 timmar: 48 st. af Törnebladhs elementarbok; det viktigaste af formläran; vokabel-läsning, skriföfningar på lärorummet (*Björkegren*).

Tyska, 4 timmar: Hauff, der kleine Muck, der falsche Prinz, die Errettung Fatmes samt styckena 40—69 af Calwagens öfningar i tyskt talspråk; Syntax och formlära fullständigare genomgångna; ett hemtema hvarannan vecka (4 på lärorummet) (*Neuman*).

Engelska, 7 timmar: Elementarboken; formläran; skriföfningar på lärorummet (*Wennergren*).

Matematik, 5 timmar: Algebra, 2 timmar: Läran om hela tal och bråk samt första gradens eqvationer med en obekant; Geometri, 2 timmar: andra och tredje boken i Euklides jemte repetition af första; Aritmetik, 1 timme: Aritmetiska öfningar (*Thorin*).

Naturlära, 2 timmar: Botanik, Areschougs lärobok; exkursioner och examinering af växter; Zoologi, Rygggradsdjuren, Kemien påbörjad samt Fysiken efter Wijkanders lärobok (*Landorf*).

Historia och Geografi, 5 timmar: Historia, 3 timmar: Gamla och medeltidens allmänna historia. Geografi, 2 timmar: Repetition af Europas fysiska och politiska geografi (*Sundelius*).

Femte klassen.

- Kristendom**, 2 timmar: Öfversigt af böckernas i Nya Testamentet innehåll och historia; katekisation öfver fjerde och femte hufvudstyckena; bibelläsning; 1:sta perioden af kyrkohistorien (*Wennergren*).
- Modersmålet**, 3 timmar: Repetition af form- och satsläran; läsning af valda prosaiska och poetiska stycken; rättskrifningsöfningar; öfningar af disposition i lättare ämnen; en uppsats hvarannan vecka (*Björkegren*).
- Latin**, 8 timmar: Cornelius: Miltiades, Themistocles, Aristides, Conon, Cimon, Lysander, Thrasylbulus, Epaminondas och Hamilcar; extemporalier och skriföfningar; Grammatik: repetition af formläran samt det viktigaste af syntaxen (*Björkegren*).
- Tyska**, 3 timmar: Repetition af formlära och syntax; 2 akter af Wilhelm Tell; öfningar i tyskt talspråk styckena 64—100; extemporalier; Hauff, 50 sidor, större delen kursivt, ett hemtema hvarannan vecka (4 på lärorummet) (*Neuman*).
- Engelska**, 7 timmar: Repetition af formläran; det viktigaste af syntaxen; 12 kapitel af Irvings Columbus; extemporalier och skriföfningar på lärorummet (*Wennergren*).
- Franska**, 3 timmar: Uttalslära och det viktigaste af formläran; 65 lektioner i Ploetz' elementarbok; vokabelläsning (*Sundelius*).
- Matematik**, 5 timmar: Algebra, 2 timmar: Repetition af förra årets kurs; första gradens equationer med flera obekanta; problem; Geometri, 2 timmar: tredje och fjerde boken af Euklides; Aritmetik, 1 timme: Aritmetiska öfningar (*Thorin*).
- Naturlära**, 2 timmar: Areschougs botanik; exkursioner och examinering af växter; Zoologi, repetition; Kemi och astronomi efter Wijkander; Geologi, efter Holmström (*Landorf*).
- Historia och Geografi**, 4 timmar: Historia 3 timmar: Nyare tidens jemte repet. af gamla och medeltidens allmänna historia; repet. af fäderneslandets samt grunddragen af Norges och Danmarks historia; Geografi 1 timme; Repetition af geografin (*Sundelius*).

5. Under läsåret har ingen ny lärobok införts.

6. I **välskrifning** har undervisning meddelats 2 timmar i första, 1 timme i andra och 1 timme i tredje klassen.

7. I **teckning**, hvarvid den s. k. Stuhlmanska metoden blifvit följd, hafva följande kurser blifvit genomgångna:

Klassen 1: Fredag kl. 1: Med undantag af några få elever, hvilka börjat på rutadt papper, hafva samtliga ritat på fritt papper dels efter Stuhlmans, dels efter Graefs planscher.

„ 2: Måndag kl. 12: På fritt papper efter Stuhlmans, Wohliens och Graefs planscher.

„ 3: Måndag kl. 11: På fritt papper efter samma planscher samt konturgipser.

R. 4: Måndag, Torsdag och Fredag kl. 4—5: Fortsättning af de Wohlienska och Graefska planscherna för krokliniga figurer; konturgipser och några af Heimerdings klotsar; Pasch, geometriska konstruktioner.

R. 5: Måndag, Torsdag och Fredag kl. 4—5: Konturgipser och större delen af Heimerdings rätliniga klotsar samt fristående föremål. Linearritning: Pasch, geometriska konstruktioner och projektionsläran.

8. Undervisning i sång och instrumentalmusik.

Förste klassen: Musiklärans allmänna grunder; öfningar i tonträffning samt enstämmig sång af koraler och lättare melodier.

Andre klassen: Läran om tonarter, tonträffning och lättare melodier.

Tredje klassen: Lika med andre.

Fjerde och femte klasserna: Öfningar dels stämvis, dels gemensamt i tvåstämmig sång.

Dessutom har undervisning i orgelspelning meddelats 2 timmar i veckan.

Öfningstiderna hafva varit:

Måndag kl. 4—4,30 med 1:sta kl., 4,30—5 med 2:dra kl., Tisdag 4—4,30 med 2:dra kl., 4,30—5 med 3:dje kl.

Onsdag 4—5 med kl. 4—5; orgelspelning kl. 5—6; Torsdag 4—4,30 med 1:sta kl., 4,30—5 med 3:dje kl.

Fredag 4—5 orgelspelning samt lördag 4—5 koralsång med kl. 1—5.

9. Undervisning i gymnastik och vapenöfningar enligt Kongl. cirkuläret den 19 juni 1866:

Tabellarisk uppgift å antalet lärjungar, som på grund af nedanstående orsaker icke deltagit i gymnastiköfningarne:

Termin och åldersgrupp	S j u k d o m a r				Summa	Hela antalet närvarande lärjungar
	i matsmältningsoorganerna	bräck	rörelseorganerna	urinorganerna		
Höstterminen 1890:						
Under 15 år	—	1	—	—	1	93
15 år eller derutöfver .	—	—	—	—	—	15
Summa	—	1	—	—	1	108
Vårterminen 1891:						
Under 15 år	—	1	—	—	1	95
15 år eller derutöfver .	—	—	—	—	—	15
Summa	—	1	—	—	1	110

Gymnastiköfningarne hafva egt rum hvarje dag mellan kl. 9 och 9,30, 10,30—11 samt onsdagar 4—5. Så långt tiden medgifvit har ett pedagogiskt program för hvarje vecka genomgått. Lärjungarne hafva varit indelade i 8 afdelningar med hvar sin afdelningschef. Dock har gymnastik på afdelningar försiggått endast under häfvarfven.

Rörelseprogram har hemtats hufvudsakligen ur C. U. Liedbecks Dagöfningar för Stockholms stads folkskolor.

Undervisning i slöjd, 2 timmar i veckan, har under höstterminen lemnats åt 25 lärjungar, under vårterminen åt 18. Till denna undervisnings befrämjande har södra Elfsborgs läns slöjdförening bidragit med 40 kronor under läsåret.

B. Lärarne.**10. Lärarnes tjänsteåligganden under läsåret hafva för hvarje vecka varit följande:**

Rektor *C. J. Neuman* i tyska: 3 t. i 5; 4 t. i 4; 7 t. i 3; 7 t. i 2. Rättat tyska skripta i 5:te och 4:de kl. = 21 t.

- Kollega *S. P. Wennergren* i kristendom: 2 t. i 5; 2 t. i 4; 3 t. i 3; i modersmålet: 6 t. i 3; i engelska: 12 t. i R. 5 och R. 4. = 25 t.
- Kollega *A. Thorin* i matematik: 5 t. i 5; 5 t. i 4; 5 t. i 3; 5 t. i 2; i modersmålet: 6 t. i 2. = 26 t.
- Kollega *J. A. Nyberg* i historia och geografi: 4 t. i 5; 5 t. i 4; 5 t. i 3, 5 t. i 2; 4 t. i 1; i franska: 3 t. i 5; i välskrifning: 1 t. i 3. = 27 t.
- Kollega *E. Björkegren* i kristendom: 3 t. i 2; i latin: 14 t. i L. 5 och L. 4; i modersmålet: 3 t. i 5; 4 t. i 4; i naturlära: 2 t. i 2. Rättat svenska skripta i 5 och 4. = 26 t.
- v. Kollega *V. Landorf* i naturlära: 2 t. i 5; 2 t. i R. 4 och L. 4 gemensamt; 2 t. i 3; 2 t. i 2; 2 t. i 1; i kristendom: 3 t. i 1; i modersmålet: 5 t. i 1; i tyska: 6 t. i 1; i matematik: 4 t. i 1; i välskrifning 1 t. i 2.
- v. Kollega *N. Sundelius* har under kollega Nybergs tjänstledighet uppehållit dennes ämnen. Ritläraren *C. A. Leverin* har undervisat i välskrifning 3 t., i teckning 5 t. = 8 t.
- v. Gymnastikläraren löjtnant *C. Ehrengrenat* har undervisat i gymnastik 7 t.
- Musikläraren, organisten *J. A. Holmberg* har undervisat i musikens teori och sång 6 t., i instrumentalmusik 1 t. = 7 t.

11. Tjänstledige:

Gymnastikläraren kapten *F. Zachrisson* hela läsåret och Kollegan *A. Nyberg* från den 10 oktober sistlidet år till vårterminens slut; båda för sjukdom. Utnämnde kollegan *H. Svensson* från den 1 februari till vårterminens slut. Tjänstgör såsom vikarierande adjunkt vid Göteborgs realläroverk.

12. Förordnade:

Fil. kand. *V. Landorf* först i ledighet under h. t. och sedan för kollega *Svensson*.
 Fil. kand. *N. Sundelius* för kollega *Nyberg*.
 Löjtnant *C. Ehrengrenat* till v. gymnastiklärare under hela läsåret.

13. Befordrade: Den 9 juni 1890 utnämndes vikarierande musikläraren och organisten *J. A. Holmberg* till musiklärare och den 10 dec. samma år v. adjunkten vid Göteborgs realläroverk *H. Svensson* till kollega vid Borås allmänna läroverk.

Biografiska notiser:

Johan August Holmberg föddes den 28 Juli 1859 i Listerby socken. Blekinge län af Lunds stift. Föräldrarna: Landtbrukaren *Carl Johan Holmberg* och hans maka *Ingeborg Pettersson*. Aflade organist- och kantorsexamen i Lund den 13 Juni 1878. Elev vid Kongl. Musik. Akademien höstterminen 1880. Aflade organist-examen derstädes höstterminen 1881. Aflade fullständig afgangsexamen vårterminen 1882. T. f. organist uti Storkyrkan i Stockholm 1881—82. Kapellmästare vid Lundska operan 1885. Anställdes hösten 1886 vid Vasateatern i Stockholm som Altviolinist och Kormästare. Befordrades till 2:de Kapellmästare vid samma teater till våren 1890. Vikarierande organist i *Adolf Fredriks kyrka* i Stockholm 1889—90. Vikarierande musik- och sånglärare vid Borås allm. läroverk den 21 Mars 1890, utnämndes till ordinarie musiklärare derstädes den 9 Juni 1890. Antogs till vikarierande Organist och Kantor uti Borås stad den 15 Mars samma år; valdes till Organist och Kantor derstädes den 28 December 1890.

Hilmer Birger Svensson föddes den 6 Juni 1858 i Frölunda socken, Elfsborgs län. Föräldrarna: handlanden *Carl Svensson* och hans maka *Eleonora Andersson*. Inskrefs vårterminen 1870 vid Jönköpings högre allmänna läroverk och aflade mogenhetsexamen vid samma läroverk den 18 Maj 1877. Inskrefs hösten samma år vid universitetet i Upsala och aflade der filosofie kandidatexamen den 25 Maj 1881. Kompletterade denna examen den 8 December 1883 inför filosofiska fakulteten i Lund. Tjänstgjorde läsåret 1881—1882 såsom vik. kollega vid allmänna läroverket i Borås. Genomgick profårskurs vid högre realläroverket i Stockholm läsåret 1882—1883. Har sedan höstterminen 1883 tjänstgjort såsom extra lärare vid Göteborgs Realläroverk. Utnämndes till kollega vid allmänna läroverket i Borås den 10 December 1890.

14. Den 1:ste maj 1891 var ingen lärarebefattning ledig.

C. Lärjungarne.

15.

Lärjungarnes antal höstterminen 1890:

Klass	Gemensamma linien närvarande	Realliniens närvarande	Latinliniens närvarande	Summa
1	23	—	—	23
2	32	—	—	32
3	24	—	—	24
4	—	12	7	19
5	—	5	5	10
Summa	79	17	12	108

Ingen frånvarande.

Lärjungarnes antal vårterminen 1891:

Klass	Gemensamma linien närvarande	Realliniens närvarande	Latinliniens närvarande	Summa
1	23	—	—	23
2	34	—	—	34
3	24	—	—	24
4	—	12	7	19
5	—	5	5	10
Summa	86	17	12	110

Ingen frånvarande.

19. Tabellarisk öfversigt för höstterminen öfver lärjungarnes deltagande i teckning, musik samt gymnastik och militärofningar:

Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar	Teckning			Musik		Gymnastik och militärofningar	
		Lärjungar, som deltagit i			Lärjungar, som undervisats i		Lärjungar, som deltagit i	
		obligatorisk teckning	teckning och derjente i obligatorisk	frivillig teckning	endast i frivillig teckning	musikkens teori och sång	instrummental-musik	gymnastik och vapen-öfningar
1	23	23	—	—	23	—	23	—
2	32	32	—	—	32	3	32	—
3	24	24	—	—	24	1	24	—
R. 4	12	12	—	—	10	—	11	—
L. 4	7	—	—	—	7	—	7	—
R. 5	5	5	—	—	3	—	5	—
L. 5	5	—	—	—	4	—	5	—
Gemens. linien .	79	79	—	—	79	4	79	—
Realliniens . . .	17	17	—	—	13	—	16	—
Latinliniens . .	12	—	—	—	11	—	12	—
Summa	108	96	—	—	103	4	107	—

20. Beträffande hemlexor samt den tid öfverläsningen af dessa upptagit är förhållandet följande:

I klass	1 dagligen öfverhufvud	2 hemlexor, öfverläsningstid	1½ timmar.
”	2	”	3 ” ” 2 ”
”	3	”	3 à 4 ” ” 2½ ”
”	R. 4	”	4 ” ” 2½ à 3 ”
”	L. 4	”	4 ” ” ” ” ”
”	R. 5	”	4 ” ” 3 ”
”	L. 5	”	4 ” ” 3 à 3½ ”

För utarbetande af hemskriftna åtgå hvarje vecka för 4:de klassen 2 t., för 5:te 2½ à 3.

21. Beträffande lärjungarnes helsotillstånd och kropps-konstitution har läroverkets läkare, Doktor C. Andréen, lemnat följande uppgifter:

Tabellarisk uppgift å antalet sjuke och sjukdomar bland lärjungarne:

a) Vårterminen 1890:

Sjuke personer	Å r s t i d										Summa		Anmärkning
	Januari		Februari		Mars		April		Maj		Insjukt.	Döde	
	Insjukt.	Döde	Insjukt.	Döde	Insjukt.	Döde	Insjukt.	Döde	Insjukt.	Döde			
Under 15 år.	6	—	11	—	19	—	10	—	3	—	49	—	
15 år eller derutöfver	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	3	—	
Summa	6	—	—	12	21	—	10	—	3	—	52	—	
Sjukdomar:													
Lungkatarrh	3	—	4	—	3	—	4	—	1	—	15	—	
Influensa	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Påssjuka	—	—	1	—	9	—	4	—	—	—	14	—	
Masksjukdom	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	3	—	
Halsfluss	—	—	2	—	3	—	1	—	—	—	6	—	
Magkatarrh	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
Diarrhé	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	4	—	
Messling	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	
Kontusioner	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	5	—	
Summa	6	—	12	—	21	—	10	—	3	—	52	—	

b) Høstterminen 1890:

Klass	Antal lärjungar	Medelålder	Kroppbyggnad			Allmänt hel- sotillstånd		Lidande af blåsot och blodbrist	Ofa besvärade af hufvudvärk	Ofa besvärade af näsblod	Andra åkommor, som kunna anses bero af skolans inflytelse	Närsynthets- grad		Summa närsynta	Procent närsynta
			God	Medelmåttig	Svag	Godt	Mindre godt					Under 3 D.	Öfver 6 D.		
5	10	15	9	1	—	10	—	—	—	—	—				
4	19	13,2	12	7	—	18	1	—	—	—	—				
3	24	13,2	21	3	—	24	—	—	—	—	—				
2	32	12	25	7	—	31	1	1	—	—	—				
1	23	11,2	15	8	—	23	—	—	—	—	—				
Summa	108		82	26	—	106	2	1	—	—	—				

22. a) Tabellarisk öfversigt för hvardera terminen under nästförlutna kalenderår öfver antalet inom läroverket flyttade lärjungar:

Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar vid vårterminens slut före flyttningen	Vårterminen 1890:							Höstterminen 1890:								
		Lärjungar, som vid vårterminens slut flyttats till afdelningen							Lärjungar, som vid höstterminens början flyttats till afdelningen								
		efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer							från annan linie	efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer							från annan linie
		0	1	2	3	4	5 eller flere	0		1	2	3	4	5 eller flere			
1	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	34	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—
3	26	—	1	11	—	4	—	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—
R. 4	10	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
L. 4	6	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
R. 5	5	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—
L. 5	4	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Gem. linien .	84	—	1	26	—	4	—	—	—	—	—	8	—	2	—	—	—
Reallinien . .	15	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	6	—	1	—	—	—
Latinlinien . .	10	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Summa	109	—	1	47	—	4	—	—	—	—	—	16	—	3	—	—	—

Alla flyttade på vanliga tider.

a) Tabellarisk öfversigt öfver lärjungarnes omsättning vårterminen 1890:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar i afdelningen den 1 februari					Lärjungar, afgångne från läroverket i afdelningen			
	Qvar i afdelningen från föregående termin	Flyttade till afdelningen på grund af beslut vid föregående termins slut	vid vårterminens början	Inskrifne i läroverket under terminen	Summa	från terminens början till med 31 januari	från och med 1 februari till terminens slut	under nästföljande mellantermin	Summa
1	24	—	—	—	24	—	—	1	1
2	33	—	1	—	34	—	—	3	3
3	28	—	—	—	28	—	2	6	8
R. 4	10	—	—	—	10	—	—	5	5
L. 4	5	—	—	1	6	—	—	2	2
R. 5	4	—	—	—	4	—	—	4	4
L. 5	5	—	—	—	5	—	—	5	5
Gem. linien . . .	85	—	1	1	86	—	2	10	12
Reallinien	14	—	—	—	14	—	—	9	9
Latinlinien . . .	10	—	—	—	11	—	—	7	7
Summa	109	—	1	1	111	—	2	26	28

b) Tabellarisk öfversigt öfver lärjungarnes omsättning höstterminen 1890:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar i afdelningen den 15 september					Lärjungar, afgångne från läroverket i afdelningen			
	Qvar i afdelningen från föregående termin	Flyttade till afdelningen på grund af beslut vid föregående termins slut	vid höstterminens början	Inskrifne i läroverket under terminen	Summa	från terminens början till och med 14 sept.	från och med 15 sept. till terminens slut	under nästföljande mellantermin	Summa
1	4	—	—	19	23	—	—	—	—
2	11	15	4	2	32	—	—	—	—
3	1	15	6	2	24	—	—	—	—
R. 4	—	8	4	—	12	—	—	—	—
L. 4	—	7	—	—	7	—	—	—	—
R. 5	—	3	2	—	5	—	—	—	—
L. 5	—	2	2	1	5	—	—	—	—
Gem. linien . . .	16	30	10	24	79	—	—	—	—
Reallinien	—	11	6	—	17	—	—	—	—
Latinlinien . . .	—	9	2	1	12	—	—	—	—
Summa	16	50	18	24	108	—	—	—	—

23. Af de under läsåret inskrifne hafva förut bevistat läroverk, nämligen senast	
folkskola	12
allmänt läroverk	2
endast undervisats i hemmen	14
	Summa 28

25. Från läroverkets särskilda klasser hafva under kalenderåret 1890 följande lärjungar afgått:

Vårterminen och derpå följande mellantermin:

från kl. L. 5: M. Lanner	}	efter aflagd nöjaktig examen till högre läroverk.
K. Helmer		
A. Andersson		
kl. R. 5: S. Ödvall	}	
E. Cronhielm		
A. Bergengren till tekniskt läroverk.		
E. Krebs		”
kl. L. 4: S. Odencrantz till Wenersborgs h. allmänna läroverk.		
M. Erikson till Göteborgs latinläroverk.		
kl. R. 4: E. Larsson till tekniskt läroverk.		
K. Hammarlind utan uppgifven afsigt.		
J. Nilsson till näringarne.		
E. Jansson till tekniskt läroverk.		
R. Axelsson till handel.		
kl. 3: K. Hedberg		”
J. Wikland utan uppgifven afsigt.		
F. Johansson till Amerika.		
K. Bergendahl till näringarne.		
R. Essen utan uppgifven afsigt.		
R. Andersson till handel.		
J. Claesson	}	till enskild undervisning?
G. Claesson		

Höstterminen och derpå följande mellantermin:

kl. 2: E. Pettersson till enskild undervisning.		
V. Olsson	}	till näringarne.
E. Schedvin		
kl. 1: K. Engström till handel.		

26. Under sist förflutna kalenderår hafva till lärjungarne utdelats såsom:

Premier	kronor 77,00
Understöd	” 39,00
	Summa kronor 116,00

27. Uppgift angående antalen befriade från terminsavgifterna m. m.

Befriade från afgift till:	Höst- terminen	Vår- terminen
endast biblioteks- och materialkassan	—	—
” byggnadsfonden	25	27
” båda ofvannämnda kassor	25	25
ej befriade från någondera afgiften	56	58
Summa närvarande lärjungar	108	110

Afgiften till ljus- och vedkassan har utgjort 2 kronor under hvardera terminen och erlades af samtliga lärjungarne.

D. Boksamling och undervisningsmateriel.

28. Boksamlingen har under läsåret ökats med följande arbeten: Aurivillius, Nordens fjärilar h. 7 och 8; Brehm, Från Nordpolen till Eqvatorn; Hartman, Mossorna; Kjellman, Skandinavians hafsalgflora; Lilljeborg, Fiskarne B VI; Hæckel, Indiska dagar; Åhrling, Linnés arbeten; Lund, Sånglära; Pedagogisk tidskrift m. fl.; Svensk Författningssamling samt årsredogörelser för de allmänna läroverken.

För lärjungebiblioteket hafva många läroböcker jemte några ungdomsböcker inköpts.

De naturvetenskapliga samlingarne hafva ökats genom följande inköp:

En gräfling.

„ Blåmes.

„ Stjærtmes.

„ Korsnäbb.

„ Björktrast.

„ Hackspett;

hvarjemte doktor Nyqvist till skolan skänkt 12 uppstoppade fåglar och studeranden P. Palmén 40 ställningar till fåglar, samt de i slöjden deltagande lärjungarne flera dylika.

E. Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.

29. Läroverksbyggnaden har under året ej undergått någon förändring. Gymnastiklokalen har betydligt utvidgats och 3:ne nya rum tillbyggt, nämligen afklädningsrum, materielrum och rum för skolans naturaliesamlingar, hvarjemte ny gymnastikmateriel inköpts.

F. Ekonomiska förhållanden.

31. Tabellarisk öfversigt för det sistförflutna kalenderåret öfver ställningen i läroverkets kassor:

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t			
	Behålln. vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behållning vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden . . .	7,746,37	759,38	—	8,505,75	—	7,682,48	823,27	8,505,75
Ljus- och vedkassan . . .	331,94	621,02	—	952,96	—	659,56	143,40	952,96
Bibliot. o. materielkassan	465,55	906,39	—	1,371,94	—	617,62	754,32	1,371,94
Premie- och fattigkassan	353,19	189,55	—	542,74	—	186,00	356,74	542,74

32. Under kalenderåret 1889 hafva följande belopp utgått för underhåll och tillökning af:

- a) allmänna läroverksbiblioteket 74,32
- b) lärjungebiblioteket 60,00
- c) den öfriga undervisningsmaterielen 250,00
- d) inredningsmaterielen 3,180,00

G. Examina och terminsafslutning.

33. Den 29 maj 1890 hölls i närvaro af kontraktsprosten m. m. A. J. Enander, tillförordnad proinspektor, afgångsexamen med 5 lärjungar af 5:te klassens latinlinie och 2 af reallinien.

34. Examen vid höstterminens slut anställdes den 20 december i närvaro af läroverkets inspektor samt följande herrar, hvilka H. H. Eforus inbjudit såsom vittnen: Öfversten och kommandören A. Thorén, kontraktsprosten och ordensledamoten A. J. Enander, borgmästaren och riddaren J. A. Wendt, regementsläkaren och riddaren C. Andréen, godsegaren och riddaren C. Carling samt grosshandlaren H. Hagberg.

Årsexamen kommer att hållas i sång och gymnastik den 30 maj kl. 4—6 e. m. samt i läroämnen den 1 juni kl. 9—12 f. m. och hafva utom inspektor följande herrar inbjudits af H. H. Eforus att såsom vittnen öfvervara densamma: Borgmästaren och riddaren J. A. Wendt, kontraktsprosten och ordensledamoten A. J. Enander, f. d. rektor och riddaren A. G. Hollander, godsegaren och riddaren C. Carling, häradshöfdingen T. Odencrants samt apotekaren A. Högdahl.

Efter slutad examen kommer flyttning att afkunnas, stipendier, premier och understödsmedel att utdelas och ungdomen hemförlofvas.

35. Till öfvervarande af årsexamen inbjudas vördsamt lärjungarnes föräldrar och målsmän samt alla den allmänna undervisningens gynnare och vänner.

36. Nästa termin börjar onsdagen den 26 augusti, då inträdes- och flyttningssökande skola anmäla sig hos rektor kl. 10 f. m. Fredagen den 28 augusti kl. 12 anställes upprop med läroverkets samtliga lärjungar.

Borås i maj 1891.

C. J. NEUMAN.

Allmänna fyrklassiga läroverket i Alingsås.

A. Undervisningen.

1. Höstterminen började den 26 augusti och avslutades den 19 december. Den egentliga undervisningen tog sin början den 28 augusti och slutade den 17 december.

Vårterminen började den 20 januari; dess avslutning är af H. H. Eforus utsatt till den 4 juni. Den egentliga undervisningen började den 21 januari och kommer att sluta den 2 juni.

Under läsåret hafva tre fridagar gifvits, nämligen marknadsdagarna den 8 oktober och den 17 april samt den 9 oktober för fönsterinsättning och rengöring i skolan; dessutom erhöilo lärjungarne den 18 mars 2 timmars ledighet för skridskoåkning, den 24 februari 2 timmar för deltagande i sånglärarens begrafning och 2 timmar den 1 maj.

2. Efter gemensam morgonbön kl. 7³/₄ har undervisningen fortgått dagligen kl. 8—11 f. m. och 2—4 e. m., hvarefter dagens arbete avslutats med bön i hvarje klass.

Öfningarne hafva egt rum på följande tider: välskrifning och teckning måndag, tisdag, onsdag och fredag kl. 2—3, måndag och onsdag kl. 3—4, fredag kl. 10—11 och 3—4 samt lördag kl. 3—4; sång och musik: onsdag, fredag och lördag kl. 4—5 samt lördag kl. 3—4 e. m.; gymnastik hvarje dag kl. 11—11,40.

3. Antal lärotimmar i veckan för läsåmnena under höstterminen 1890:

1	2	3	4	5	6
Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar under höstter- minen	T i m m a r			
		Skilda	Gemensamma		Summa
			lärjungar från afdelningar å samma linie	lärjungar från afdelningar å olika linier	
1	14	—	24	—	24
2	22	—	28	—	28
3	24	—	28	—	28
R 4	12	7 ¹	—	22	29
L 4	2	8 ²	—	(22)	8
Summa	74	15	80	22	117

¹ Engelska.

² Latin.

4. a) **Läro- och Läseböcker.**

- Kristendom*: Bibein (kl. 1—4); Psalmboken (kl. 1—4); Katekesen (kl. 1—4); Norlén och Lundgren, Biblisk historia (kl. 1—3); Lindström, grundlinier till Guds rikets historia samt kort öfversigt af Bibelns böcker (kl. 4).
- Modersmålet*: Nordlander, svensk rättstafningslära (kl. 1); Sundén, ny svensk rättskrifningslära (kl. 2—4); Kabner, svensk språklära (kl. 1—3); Ekmarks läsebok (kl. 1—4); Sundéns språklära (kl. 4); Runebergs skrifter (kl. 4).
- Latin*: R. Törnebladh, latinsk elementarbok (kl. 4); R. Törnebladh och L. Lindroth, latinsk grammatik (kl. 4).
- Tyska*: Kabner, lärobok i tyska språket (kl. 1); Mathesius, tysk elementarbok (kl. 2—3); Löfgren, lärobok i tyska språket (kl. 2—4); Löfgren, tysk elementarbok (kl. 3—4); Löfgren, tysk öfnings- och läsebok (kl. 3—4).
- Engelska*: K. Brekke, lärobok i engelska språket för nybörjare, öfversatt af E. Rodhe; Routledge Things in doors (kl. 4).
- Matematik*: Bergs räknelära (kl. 1—2); Siljeström-Berlin lärobok i aritmetik (kl. 3—4); Lindman, Euklides fyra första böcker (kl. 3—4); Haglund, lärobok i algebra (kl. 4); Haglund, samling af öfningsexempel till lärobok i algebra (kl. 4).
- Naturlära*: Forsell, inledning till botaniken (kl. 1); Lyttkens, läran om djuren i sammandrag (kl. 1); Almqvist och Lagerstedt, lärobok i naturkunnighet (kl. 2—4); Wijkander, läro- och läsebok i naturläran för elementarläroverken (kl. 4).
- Historia och Geografi*: Odhner, lärobok i fäderneslandets historia för skolans lägre klasser (kl. 1—3); Pallin, lärobok i allmänna historien för allm. läroverkens mellanklasser (kl. 4); Carlsson, skolgeografi (kl. 1—4).

b) **Lärokurser.****Första klassen.**

- Kristendom*, 3 timmar: Katekes, första hufvudstycket Biblisk historia, Gamla testamentet; Bibelläsning och psalmverser (*Norelius*).
- Modersmålet*, 5 timmar: Välläsning samt förklarande och berättande af det lästa. Det viktigaste af formläran. Läran om den enkla satsen jämte öfningar i rättskrifning tv timmar i veckan (*Norelius*).
- Tyska*, 6 timmar: Första årskursen af Kabners tyska språklära fullständigt genomgången; svenska styckena skriftligt öfversatta. Enkla talöfningar med eller utan åskådning (*Norelius*).
- Matematik*, 4 timmar: De fyra räknesätten i hela tal samt öfning i användande af decimaler. Hufvudräkning (*Norelius*).
- Naturlära*, 2 timmar: Det allmännaste af läran om människokroppen. 24 lefvande växter (*Norelius*).
- Historia och Geografi*, 4 timmar: Fäderneslandets historia till nyare tiden. Skandinaviska halfön; Danmark och Finland öfversiktligt enligt Roths kartor (*Nattsén*).

Andra klassen.

- Kristendom*, 3 timmar: Katekes, andra hufvudstycket. Biblisk historia, Nya testamentet; Bibelläsning och valda psalmer (*Blohm*).

- Modersmålet*, 6 timmar: Välläsning samt öfning att med egna ord återgifva innehållet af det lästa. Det viktigaste af formläran. Satsbildningsöfningar. Rätt-skrifnings- och interpunktionsöfningar (*Högman*).
- Tyska*, 7 timmar: Första kursen af Mathesii elementarbok fullständigt genomgången jämte motsvarande grammatik. Skriftliga öfningar på lärorummet (*Nattsén*).
- Matematik*, 5 timmar: Aritmetik, 4 t.: De fyra räknesätten i bråk med tillämpning på sorter; huvudräkning. Geometri, 1 timme: Åskådningslära (*Blohm*).
- Naturlära*, 2 timmar: Från idisslare till duffåglar. Vänttyperna samt undersökning af i trakten allmännast förekommande växter, tillhörande klasserna 1—14 enligt Linr.és sexualsystem (*Högman*).
- Historia och Geografi*, 5 timmar: Historia, 2 t.: Fäderneslandets historia från Gustaf I t. o. m. Karl XII (*Nattsén*). Geografi, 3 t.: Europa enligt lärobokens första kurs (*Blohm*).

Tredje klassen.

- Kristendom*, 3 timmar: Katekes, tredje, fjärde och femte hufvudstyckena; Bibliska historien repeterad. Bibelläsning och valda psalmer (*Blohm*).
- Modersmålet*, 6 timmar: Det viktigaste af satsläran jämte repetition af formläran; läsning och förklaring af tredje afdelningen i läseboken samt öfning att muntligen återgifva innehållet. Öfversättningar från tyska språket; rätt-skrifningsöfningar (*Högman*).
- Tyska*, 7 timmar: Grammatik, formläran jämte inledning till syntaxan. Löfgrens elementarboks tredje kurs. Mathesii elementarboks d:o, glosor. Skriföfningar på lärorummet (*Nattsén*).
- Matematik*, 5 timmar: Aritmetik, 4 t.: Bråk, regula de tri med tillämpning på intresse-, rabatt-, diskont- och bolagsräkning; huvudräkning. Geometri, 1 t.: Definitioner, axiom postulat samt de 25 första satserna af Euklides första bok (*Blohm*).
- Naturlära*, 2 timmar: De vertebrerade djuren. Öfversikt af märkligare växter inom de 24 klasserna. Undersökning af lefvande växter (*Högman*).
- Historia och Geografi*, 5 timmar: Fäderneslandets historia avslutad och repeterad. Asiens, Afrikas, Amerikas och Australiens fysiska och politiska geografi (*Högman*).

Fjärde klassen.

- Kristendom*, 2 timmar: Öfversikt af gamla Testamentets böcker samt af de fyra evangelierna i det nya. Katekisation öfver första hufvudstycket och 1:sta och 2:dra artikeln af det andra. Bibelläsning: förra hälften af Mathei evangelium med förklaring (*Blohm*).
- Modersmålet*, 4 timmar: Sats- och verslära; läsning af Runebergs Fänrik Ståls sägner (*Blohm*). Repetition af formläran, rätt-skrifningsöfningar (*Högman*). En uppsats hvarannan vecka (*Norelius*).
- Latin*, 8 timmar: Explikation af 74 stycken i Törnebladhs elementarbok samt motsvarande svenska stycken skriftligt öfversatta. Det viktigaste af formläran. Lättare skriföfningar på lärorummet jämte meddelande af syntaktiska regler. Cornelius Nepos: Themistocles (*Norelius*).
- Tyska*, 4 timmar: Kasusläran af syntaxen jämte repetition af formläran. Löfgrens elementarbok avslutad. Första afdelningen af samme författares läsebok (*Nattsén*). Ett hemtema hvarannan vecka. (*Blohm*.)

Engelska, 7 timmar: Brekke 64 stycken. Things in doors 35 sidor; formläran dässutom inöfvad genom kortare skriföfningar på lärorummet i förening med vokabelläsning (*Nattsén*).

Matematik, 5 timmar: Geometri 2 t.: Satserna 22—48 af Euklides första bok samt hela andra. Algebra 2 t.: Hela tal samt läran om bråk påbörjad. Aritmetiska öfningar 1 timme (*Blohm*).

Naturlära, 2 timmar: Fysiken fullständigt genomgången och kemien påbörjad. Det allmänna af botaniken enligt läroboken. Växtexaminering. Excursioner (*Blohm*).

Historia och Geografi, 5 timmar: Gamla och medeltidens allmänna historia. Repetition af Europas fysiska och politiska geografi (*Högman*).

5. Under läsåret är intet ombyte af läroböcker egt rum.

6. I välskrifning har undervisning meddelats 2 t. i första, 1 t. i andra, 1 t. i tredje och under höstterminen 1 t. i fjärde klassen. Undervisningen, som omfattat kurserna I—VI enligt Malmgrenska metoden, har ledts af extra läraren *Norelius*.

7. I teckning har undervisning meddelats 2 t. i första, 1 t. i andra, 1 t. i tredje och höstterminen 2, vårterminen 3 t. i fjärde realklassen, hvarvid den Stuhlmanska metoden följts.

Klass I: Måndag kl. 3—4: Stuhlmans första häfte sid. 7—15; stigmografiska öfningar.

Klass II: Fredag kl. 10—11: Öfvergångskursen till teckning å fritt papper samt Stuhlmans väggtalor.

Klass III: Fredag kl. 2—3: Stuhlmans och Sjöströms väggtalor.

Klass R. IV: Höstterminen Tisdag kl. 2—3, Onsdag kl. 3—4; vårterminen Måndag och Tisdag kl. 2—3, Onsdag kl. 3—4: Frihandsteckning efter Stuhlmans och Sjöströms väggtalor, landskapsetuder af Köhler samt Stuhlmans gipsmodeller i låg relief; linearteckning, bestående af geometriska konstruktioner efter Paschs handbok.

8. Undervisning i sång och instrumentalmusik.

Klass I: Musiklärans allmänna grunder, öfningar i tonträffning samt enstämmig sång af koraler och lättare melodier.

Klass II: Läran om tonarter, tonträffning och lättare melodier.

Klasserna III och IV: Öfningar dels stämvis, dels gemensamt i tvåstämmig sång. Dässutom hafva de tre högsta klasserna undervisats i koralsång 1 timme i veckan.

I orgelspelning hafva 11 lärjungar undervisats 1 t. i veckan, fredag kl. 4—5. Öfningarne hafva bestått i spelning af vanliga och rytmiska koraler samt lättare orgelstycken.

9. Undervisning i gymnastik.

Antal lärjungar, som på grund af nedanstående orsaker icke deltagit i gymnastiköfningarne:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Termin och åldersgrupp	S j u k d o m a r												Andra orsaker	Summa i öfningarne icke deltagande lärjungar	Hela antalet närvarande lärjungar
	i syn- och hörselorganerna	i nervsystemet	i cirkulationsorganerna	i andedrätsorganerna	i matsmältningsorganerna	i urin- och könsorganerna	i rörelseorganerna	missbildning	bräck	allmän svaghet	andra sjukdomar	Summa			
<i>Höstterminen 1890:</i>															
Under 15 år	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70
15 år eller däröfver	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74
<i>Vårterminen 1891:</i>															
Under 15 år	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68
15 år eller däröfver	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74

Följande antal lärjungar hafva deltagit endast i fristående gymnastik:

Höstterminen:

Lärjungar under 15 år	2
D:o 15 år eller däröfver	—
Summa	2.

Vårterminen:

Lärjungar under 15 år	3
D:o 15 år eller däröfver	—
Summa	3.

Lärjungarne hafva varit fördelade i 2:ne afdelningar. Öfningarne hafva fortgått dagligen kl. 11—11,40, en tredjedels timme med hvarje afdelning, och utgjorts dels af fristående gymnastik, dels af marscher samt begagnande af de redskap, som förefinnas. Under den blidare årstiden någon gång i det fria. Rörelseprogram har hämtats hufvudsakligen ur C. U. Liedbecks Dagöfningar för Stockholms stads folkskolor.

B. Lärare.

10. Lärarnes tjänsteåligganden under läsåret hafva för hvarje vecka varit följande:

t. f. rektor *S. E. B. Högman*: modersmålet 2 t. i kl. 4, 6 t. i kl. 3 och 6 t. i kl. 2 (däraf 2 t. gemensamt); naturlära 2 t. i kl. 3, 2 t. i kl. 2; historia och geografi 5 t. i kl. 4 och 5 t. i kl. 3 (däraf 2 gemensamt). Rättar svenska skriföfningar i kl. 3 och 2 = 24 t.

- v. kollega *O. Blohm*: kristendom 2 t. i kl. 4, 3 t. i kl. 3, 3 t. i kl. 2; modersmålet 2 t. i kl. 4; matematik 5 t. i kl. 4, 5 t. i kl. 3 och 5 t. i kl. 2 (däraf 2 t. gemensamt); naturlära 2 t. i kl. 4; historia och geografi 3 t. i kl. 2. Rättar tyska skripta i kl. 4 = 28 t.
- v. kollega *A. L. T. Nattsén*: tyska 4 t. i kl. 4, 7 t. i kl. 3 och 7 t. i kl. 2 (däraf 2 gemensamt); engelska 7 t. i kl. 4 R.; historia och geografi 2 t. i kl. 2 och 4 t. i kl. 1 (däraf 1 gemensamt). Rättar tyska skriföfningar i kl. 3 och 2 = 28 t.
- Extraläraren *Ch. Norelius*: kristendom 3 t. i kl. 1; modersmålet 5 t. i kl. 1; latin 8 t. i kl. 4; tyska 6 t. i kl. 1; matematik 4 t. i kl. 1; naturlära 2 t. i kl. 1; välskrifning 2 t. i kl. 1, 1 t. i kl. 2 och 1 t. i kl. 3 (samtidigt med latin i kl. 4). Rättar svenska skripta i kl. 4 = 28 t.
- v. teckningslärarinnan *V. Sjöstedt* har undervisat i teckning 6 t.
- v. organisten *A. P. Lookrantz* har undervisat i musikens teori och sång 3 t., i orgelspelning 1 t. = 4 t.
- Gymnastikläraren *S. Högman* har undervisat 4 t. i gymnastik.

11. Musikläraren *E. Ericsson* åtnjöt för sjukdom tjänstledighet från vårterminens början till den 19 februari.

12 Förordnade:

Undertecknad har under läsåret varit förordnad att uppehålla den lediga rektorsbefattningen.

Fil. kand. *O. Blohm* har under samma tid innehaft förordnande att förestå v. rektors kollegabefattning.

Fil. stud. *Th. Nattsén* likaledes att uppehålla en ledig kollegabefattning.

Fil. kand. *Ch. Norelius* har tjänstgjort såsom extralärare under hela läsåret.

Fröken *W. Sjöstedt* har under samma tid förestått den lediga befattningen i teckning.

Skolläraren *A. P. Lookrantz* har såsom vikarie för musikläraren *E. Ericsson* skött undervisningen i musik och sång från vårterminens början till den 1 Mars och därefter tjänstgjort den återstående delen af vårterminen såsom v. musiklärare i ledighet.

En kännbar förlust har drabbat läroverket, i det att musikdirektören *E. Ericsson* afled den 19 Februari. Egande en ganska stor musikalisk begåfning och god förmåga att göra sina kunskaper fruktbarande, kommer han att tacksamt ihågkommas af de lärjungar, som åtnjutit hans undervisning och uppriktigt saknas af den vänkrets, från hvilken han så hastigt borttryckts.

14. Den 1 Maj voro rektorsbefattningen, en kollegabefattning samt lärarebefattningarne i musik och teckning lediga.

C. Lärjungarne.

15. De närvarande lärjungarnes antal höstterminen 1890:

Klass	Gemensamma linien närvarande	Reallinien närvarande	Latinlinien närvarande	Summa
1	14	—	—	14
2	22	—	—	22
3	24	—	—	24
4	—	12	2	14
Summa	60	12	2	74

De närvarande lärjungarnes antal vårterminen 1891:

Klass	Gemensamma linien närvarande	Reallinien närvarande	Latinlinien närvarande	Summa
1	15	—	—	15
2	23	—	—	23
3	23	—	—	23
4	—	11	2	13
Summa	61	11	2	74

Inga lärjungar voro under läsåret frånvarande.

19. Tabellarisk öfversigt för höstterminen 1890 öfver lärjungarnes deltagande i teckning, musik samt gymnastik och vapenöfningar.

Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar	Teckning			Musik		Gymnastik och militäröfningar	
		Lärjungar, som deltagit i			Lärjungar, som deltagit i		Lärjungar, som deltagit i	
		obligatorisk teckning	obligatorisk teckning och därjämte obligatorisk	frivillig teckning och därjämte frivillig teckning	endast i frivillig teckning	musikkens teori och sång	orgel-spelning	gymnastik och vapenöfningar
1	14	14	—	—	14	—	14	—
2	22	22	—	—	22	2	22	—
3	24	24	—	—	23	4	24	—
R 4	12	12	—	—	12	3	12	—
L 4	2	—	—	—	1	—	2	—
Gemensamma linien	60	60	—	—	59	6	60	—
Reallinien	12	12	—	—	12	3	12	—
Latinlinien	2	—	—	—	1	—	2	—
Summa	74	72	—	—	72	9	74	—

20. Beträffande hemlexor samt den tid öfverläsningen af dessa upptagit är förhållandet följande:

I klass	1 dagligen	öfverhufvud	2 à 3	hemlexor,	öfverläsningstid	1 à 1½	timmar.
»	2	»	3	»	»	1½ à 2	»
»	3	»	3 à 4	»	»	2	»
»	R 4	»	4	»	»	2½ à 3	»
»	L 4	»	4	»	»	2½ à 3	»

För utarbetande af hemskriftna åtgå hvarje vecka för 4:de kl. 2 timmar.

21. Angående lärjungarnes hälsotillstånd m. m. har skolans läkare doktor V. Högselius afgifvit följande uppgifter:

Tabellarisk uppgift från Alingsås l. allm. läroverk öfver lärjungarnes kroppsbyggnad och allm. hälsotillstånd:

Klass	Antal lärjungar	Medelålder	Kroppsbyggnad			Allmänt hälsotillstånd		Lidande af bleksot och blodbrnst	Ofta besvärade af hufvudvärk	Ofta besvärade af näsblod	Andra åkommor, som kunna anses bero af skolans inflytelse	Närsynt-hetsgrad			Summa närsynta	Procent närsynta
			God	Medelmåttig	Svag	Godt	Mindre godt					Under 3 D.	3—6 D.	Öfver 6 D.		
1	15	11,6	13	2	—	13	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
2	23	12,4	20	3	—	21	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—
3	23	13,7	21	2	—	22	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—
4	13	14,7	13	—	—	13	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	74		67	7	—	69	5	—	8	—	—	—	—	—	—	—

22. a) Antal inom läroverket flyttade lärjungar kalenderåret 1890:

Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar vid vårterminens slut före flyttningen	Vårterminen 1890:							Höstterminen 1890:							
		Lärjungar, som vid vårterminens slut flyttats till afdelningen							Lärjungar, som vid höstterminens början flyttats till afdelningen							
		efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer							efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer							
		0	1	2	3	4	5 eller flere	från annan linie	0	1	2	3	4	5 eller flere	från annan linie	
1	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	24	—	1	8	—	4	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
3	19	—	—	11	—	3	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Summa	62	—	1	19	—	7	—	—	—	—	7	—	3	—	—	—

Inga lärjungar erhöilo flyttning på andra tider än de i tabellen upptagne.

b) Lärjungarnes omsättning vårterminen 1890.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar i afdelningen den 1 februari					Lärjungar, afgångne från läroverket i afdelningen			
	Övar i afdel- ningen fr. före- gående termin	Flyttade till afdel- ningen på grund af beslut		Inskrifne i läro- verket under terminen	Summa	från terminens början till och med 31 januari	från och med 1 februari till ter- minens slut	under nästföl- jande mellan- termin	Summa
vid före- gående termins slut		början	vid vår- termi- nens början						
1	18	—	—	1	19	—	—	—	—
2	23	—	—	1	24	—	—	—	—
3	19	—	—	—	19	—	—	11	11
Summa	60	—	—	2	62	—	—	11	11

b) Lärjungarnes omsättning höstterminen 1890.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Afdelningar och linier	Närvarande lärjungar i afdelningen den 15 september					Lärjungar, afgångne från läroverket i afdelningen			
	Övar i afdel- ningen fr. före- gående termin	Flyttade till afdel- ningen på grund af beslut		Inskrifne i läro- verket under terminen	Summa	från terminens början till och med 14 sept.	från och med 15 sept. till ter- minens slut	under nästföl- jande mellan- termin	Summa
vid före- gående termins slut		början	vid höst- termi- nens början						
1	4	—	—	10	14	—	—	—	—
2	6	13	2	1	22	—	—	—	—
3	3	14	4	3	24	—	1	—	1
4	—	—	5	9*	14	—	—	1	1
Summa	13	27	11	23	74	—	1	1	2

* Af dessa aflade 8 godkänd afgångsexamen vid vårterminens slut och lemnade läroverket, men inskrefvos ånyo vid höstterminens början i den nybildade 4:de klassen.

23. Af de under läsåret inskrefne hafva förut bevistat läroverk, nämligen senast

folkskola	6
allmänt läroverk	12
enskildt »	7
endast undervisats i hemmet	—
Summa	25

25. Från läroverkets särskilda klasser hafva under kalenderåret 1890 följande lärjungar afgått:

Vårterminen och därpå följande mellantermin:

Från tredje klassen:

Björkner, Adolf W.	}	efter aflagd afgangsexamen till 4:de klassen vid allm. läroverk.
Magnusson, Karl		
Nordblom, Gottfrid		
Paulsen, Karl M.		
Pettersson, Axel K.		
Thorssin, Gottfrid		
Welin, Patrik J.	}	utan uppgifven afsikt.
Westerlind, Oskar W.		
Johansson, Albert W.,		
Olander, Karl J. E.,	»	»
Olander, Gustaf A.	»	»

Höstterminen och därpå följande mellantermin:

Från 4:de klassen:

Åkerberg, Karl F., utan uppgifven afsikt.

Från 3:dje klassen:

Johansson, Ivar A., till allm. läroverk i Lidköping.

26. Under sist förflutna kalenderår hafva till lärjungarne utdelats såsom:

Stipendier af Lendahlska fonden	kronor 1,632: 02.
Premier	» 47: 75.
Gåfvomedel	» 10: —
	<hr/>
	Summa kronor 1,689: 77.

Af Hessleska stipendiefonden utdelades intet stipendium vid vårterminens slut, emedan ingen lärjunge atgick för att fortsätta å klassiska linien vid annat läroverk.

27. Uppgift angående antalen befriade från terminsavgifterna m. m.

Befrielse från afgift till:	Höst-terminen	Vår-terminen
endast biblioteks- och materielkassan	20	4
» byggnadsfonden	8	27
båda ofvannämnda kassor	27	24
ej befriade från någondera afgiften	19	19
Summa närvarande lärjungar	74	74

Afgiften till ljus- och vedkassan, som erlagts af samtliga lärjungarne, utgjorde såväl höst- som vårterminen 1 kr. 50 öre.

D. Boksamlingar och Undervisningsmateriel.

28. Fortsättning af nordisk familjebok, Wennström & Lindgren engelskt och svenskt lexikon, Spilhammar läsebok 1—4 m. m. hafva inköpts för bibliotekets räkning.

Undervisningsmaterielen har ökats genom inköp af en samling fysikaliska apparater, gipsmodeller, geografiska bilder, världskarta m. m. Dessutom hafva följande gåfvor erhållits: Magdeburgerklot till luftpumpen, skänkt af apotekare Enell; 40-faldig förstoring af *Poa patensis* och *Carex hirta*, modell för att visa blombyggnaden, ett öra samt 2 bilder för undervisningen i tyska språket, skänkt af grosshandlare Schumburg; apparat för framställande af elektriskt ljus samt ett verldsur af kollegerna Blohm och Nattsén. De naturvetenskapliga samlingarne hafva ej erhållit någon nämnvärd tillökning förutom en samling prof på olika trädslag, skänkt af fabrikör K. Belfrage i Vårgårda.

E. Läroverksoygnader och inredningsmateriel.

29. Såsom lokal för den hösten 1890 tillkomna 4:de klassen har staden hyrt 2:ne rum i öfra våningen af ett hus vid stora torget midt emot det gamla läroverket. Ny skolmateriel har därstädes anskaffats.

F. Ekonomiska förhållanden.

31. Uppgift om nedannämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1890:

Kassans rubrik	<i>D e b e t.</i>				<i>K r e d i t.</i>			
	Behålln. vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behålln. vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden	5418,90	665,47	—	6084,37	—	—	6084,37	6084,37
Ljus- och vedkassan	88,42	262,50	—	350,92	—	301,13	49,79	350,92
Bibl. och materielk:n	1303,39	315,00	—	1618,39	—	369,54	1248,85	1618,39
Premie- och fattigk:n	692,89	115,03	—	807,92	—	97,75	710,17	807,92
Summa	7503,60	1358,00	—	8861,60	—	768,42	8093,18	8861,60
Hessleska stipendief:n	2167,05	97,50	—	2264,55	—	—	2264,55	2264,55
Adelsköldska »	—	—	—	—	—	—	1000,00	1000,00

Adelsköldska stipendiet, stiftadt den 7 september 1890 af majoren och kommandören m. m. Claës Adelsköld i Stockholm, utgör 1,000 kronor, hvaraf räntan, sedan $\frac{1}{10}$ lagts till kapitalet, årligen skall utdelas såsom stipendium åt någon välartad, obemedlad skolyngling, född i Alingsås församling helst från Nolhaga, hvilken egnar sig åt landbruk eller annan näring.

32. Under kalenderåret 1890 hafva följande belopp utgått för underhåll och tillökning af:

- a) boksamlingen 18: 15
- b) den öfriga undervisningsmaterielen 3: 20
- c) inredningsmaterielen 193: 88

G. Examina och terminsafslutning.

33. I närvaro af läroverkets inspektor hölls den 31 maj 1890 afgangsexamen med 14 lärjungar i tredje klassen, af hvilka 9 förklarades äga erforderliga insigter för inträde i fjärde klassen af allmänt läroverk. För innevarande termin hafva 5 lärjungar anmält sig till afgangsexamen.

34. Examen vid höstterminens slut anställdes den 19 december i närvaro af läroverkets inspektor, majoren och riddaren L. Löwegren, samt följande herrar, hvilka af H. H. Eforus inbjudits såsom vittnen: borgmästaren O. Bergmark, stadsläkaren och riddaren V. Högselius, kyrkoherden V. Norén, f. d. rektorn fil. dokt. M. Jungmarker, fil. dokt. O. Dahlgren, rådmannen och bankdirektören C. A. Norinder samt f. d. skolföreståndaren B. Andersin.

Årsexamen kommer att hållas i sång och gymnastik den 3 juni kl. 6 e. m. samt i läroämnena den 4 juni kl. 9—12 f. m. och hafva utom inspekter ofvannämnda herrar inbjudits af H. H. Eforus att såsom vittnen öfvervara densamma. Efter slutad examen kommer flyttning att afkunnas, stipendier, premier och understödsmedel att utdelas och ungdomen hemförlofvas.

35. Till öfvervarande af årsexamen inbjudas värdsamt lärjungarnas föräldrar och målsmän samt alla den allmänna undervisningens gynnare och vänner.

36. Nästa termin börjar *fredagen* den 28 augusti, då inträdes- och flyttningssökande skola anmäla sig hos undertecknad kl. 10—12 f. m. *Lördagen* den 29 kl. 12 anställes upprop med läroverkets samtliga lärjungar.

Alingsås i maj 1891.

S. HÖGMAN.

Enklassiga pedagogien i Ulricehamn.

A. Undervisningen.

1. Höstterminen började den 25 augusti och slutade den 18 december. Den egentliga undervisningen tog sin början den 27 augusti och slutade den 16 december.

Vårterminen började den 19 januari och är utsatt att sluta den 3 juni. Den egentliga undervisningen tog sin början den 20 januari och kommer att avslutas den 1 juni.

Frihet från undervisningen har lemnats lärjungarne 1—2 timmar i månaden; för öfrigt hafva ej några fridagar förekommit utöfver de i läroverksstadgan medgifna.

2. Dagliga lärotiden har varit kl. 7—9, 10—12, 1—2 = 30 timmar i veckan. Morgonbönen har upptagit 10—15 minuter af första lärotimmen.

4.

a) Läro- och läseböcker.

Kristendom: Katekesen, Norlén och Lundgrens Biblisk historia för folkskolan, Sv. psalmboken.

Modersmålet: Sundéns Svensk språklära i sammandrag för de allmänna läroverken, Alanders Läsebok i svenska historien för elementarläroverk, Ekmarks Läsebok till C. T. Odhners svenska historia.

Tyska språket: Mathesius' Tysk elementarbok, Flachs Tysk språklära för elementarläroverken.

Matematik: Zweigbergks Lärobok i räknekonsten, Nordlunds Räkneöfningsexempel för skolor, Bergius' Geometri och linearteckning för den första undervisningen (den sistnämnda blott i öfre afdelningen).

Naturlära: Naturlära för allmänna läroverken: I) Lyttkens' Lära om djuren, i sammandrag; II) Areschougs Lära om växterna, i sammandrag (den senare endast i öfre afdelningen).

Svensk historia: Odhners Lärobok i fäderneslandets historia för skolans lägre klasser.

Geografi: Roths Illustrerad geografi nr 2 för allmänna läroverken.

b) Genomgångna lärokurser.

Likasom föregående läsår, hafva lärjungarne varit fördelade på tvenne afdelningar, som samtidigt varit tillstädes; och har därvid den ena afdelningen i allmänhet sysselsatts med öfverläsning, medan läraren undervisat den andra.

Nedre afdelningen.

Kristendom. Katekes, $\frac{2}{2}$ timmar i veckan: till andra artikeln; **Biblisk historia**, $\frac{2}{2}$ tmr: 46 berättelser ur gamla testamentet; valda psalmverser.

Modersmålet, $\frac{5}{2}$ tmr: läsning af berättelser ur svenska historien; det viktigaste af formläran samt af satsläran den enkla satsen; rättskrifningslära och en rättskrifningsöfning hvarje vecka.

Tyska språket, $\frac{7}{2}$ tmr: styckena 1—40 i elementarboken jämte därtill hörande delar af språkläran, vokabelläsning och resolutioner.

Matematik, $\frac{5}{2}$ tmr: de fyra räknesätten i hela tal, decimalbråk och sorter (metriska systemet) samt öfning i hufvudräkning.

Naturlära, $\frac{2}{2}$ tmr: människokroppens byggnad och förrättningar samt typiska djurformer; undersökning af några allmänna värxter.

Historia och Geografi. **Svensk historia**, $\frac{3}{2}$ tmr: till Nyare tiden; **Geografi**, $\frac{2}{2}$ tmr: gamla världens fysiska samt de skandinaviska ländernas och Rysslands politiska.

Öfre afdelningen.

- Kristendom.** Katekes, $\frac{2}{2}$ tmr: andra och tredje hufvudstyckena; **Biblisk historia**, $\frac{2}{2}$ tmr: gamla testamentet fullständigt och 32 berättelser ur nya testamentet; valda psalmverser.
- Modersmålet**, $\frac{3}{2}$ tmr: läsning af berättelser ur svenska historien; form- och satsläran utförligare; en rättskrifnings- och interpunktionsöfning hvarje vecka.
- Tyska språket**, $\frac{7}{2}$ tmr: första afdelningen fullständigt och 10 sidor af den andra af elementarboken jämte därtill hörande delar af språkläran; vokabelläsning och resolutioner samt några skriföfningar under vårterminen.
- Matematik.** Aritmetik, $\frac{4}{2}$ tmr: bråk och enkel regula de tri samt öfning i hufvudräkning; **Geometri**, $\frac{1}{2}$ tme: åskådninglära.
- Naturlära.** **Zoologi**, $\frac{1}{2}$ tme: däggdjuren; **Botanik**, $\frac{1}{2}$ tme: typiska växtformer, sexualsystemet, undersökning af ett 30-tal allmänna växtarter.
- Historia och Geografi.** **Svensk historia**, $\frac{3}{2}$ tmr: till Gustaf III; **Geografi**, $\frac{2}{2}$ tmr: världsdelarnes fysiska och Europas politiska fullständigt.
5. Intet ombyte af läroböcker har under läsåret egt rum.
 6. I välskrifning hafva båda afdelningarna öfvats samtidigt 2 timmar i veckan.

B. Lärare.

10. Under läsåret tjenstgör undertecknad som ordinarie lärare.

C. Lärjungarne.

15. Närvarande lärjungar båda terminerna: 6, af hvilka 1 i öfre och 5 i nedre afdelningen.
20. Hemlexor hafva för hvarje dag blifvit lärjungarne i nedre afdelningen föresatta i 2—3 läroämnen, och torde deras öfverläsning upptagit 1—1 $\frac{1}{2}$ timme, medan öfre afdelningens erhållit sådana i 3—4 ämnen, med en ungefärlig öfverläsningstid af 1 $\frac{1}{2}$ —2 timmar.
21. Lärjungarnes kroppskonstitution synes vara god, och hälsotillståndet har varit tillfredsställande.
22. Uppgift å lärjungarnes antal sistlidna kalenderår.

Vårterminen:	Kvarstående lärjungar från föregående år .	8.
	Inskrifna	—
	Afgångna	1.
Höstterminen:	Kvarstående lärjungar från föregående termin	4.
	Inskrifna	2.
	Afgångna	5.
23. De under läsåret inskrifne lärjungarne hafva bevistat folkskola.
25. Vid vårterminens början afgick Sannfrid Andersson, som med föräldrarne utvandrade till Amerika. Vid höstterminens början afgingo: Olof Berglund, till allm. läroverket i Skara; Karl Baalack, till näringarna; Karl Larsson, för sjukdom; Albin Andersson och Axel Larson, utan uppgifven afsikt.
26. Som premier utdelades vid sistlidna vårtermins slut 10,50 kronor.
27. Ingen lärjunge har under läsåret varit befriad från afgift till biblioteks- och materielkassan. Afgiften till ljus- och vedkassan har utgjort 1,50 kr. och erlagts af samtliga lärjungarne.

D. Boksamlingen och undervisningsmaterielen

28. hafva under läsåret ökats genom inköp af Pedagogisk tidskrift; Skarstedt, Handbok i bibl. fornkunskap; Meijer, Svenskt historiskt handlexikon; Finlands fiskar, h. X samt några läroböcker.

E. Skollokalen och Inredningsmaterielen

29. äro i oförändradt skick.

F. Ekonomiska förhållanden.

31. Uppgifter om nedan nämnda till pedagogien hörande kassors ställning kalenderåret 1890:

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t			
	Behålln. vid årets början	Summa inkom- ster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behålln. vid årets slut	Summa
Ljus- och vedkassan	142,92	30,00	—	172,92	—	37,61	135,31	172,92
Bibliot. och materielkassan .	39,60	55,50	—	95,10	—	53,60	41,50	95,10
Premie- och fattigkassan . .	69,10	8,00	—	77,10	—	10,50	66,60	77,10

32. Under sist förflutna kalenderår hafva följande belopp utgått för tillökning af

- a) boksamlingen 20,75.
b) inredningsmaterielen 2,05.

G. Examina.

34. Examen vid höstterminens slut hölls den 18 december kl. 10—2. Årsexamen är utsatt att förrättas den 3 nästa juni kl. 10—2. Att öfvervara densamma såsom vittnen äro af H. H. Eforus inbjudna, utom pedagogiens Inspektor, herr kyrkoherden E. N. Jörlander, herrar kyrkoherden O. Hedén, borgmästaren C. Wallenvqvist och kommissionslandtmätaren G. W. Wångström.

36. Nästa läsår är utsatt att börja den 25 instundande augusti kl. 10 f. m.

Ulricehamn i maj 1891.

OSKAR LINDKVIST.